Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/4113

29.7.2026

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Richtsnoeren betreffende artikel 26 van Verordening (EU) 2024/1735 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724

(C/2026/4113)

INHOUDSOPGAVE

Bladzijde

1. INLEIDING 2
2. TOEPASSINGSGEBIED VAN ARTIKEL 26 VAN DE VERORDENING VOOR EEN NETTONULINDUSTRIE 3
   - 2.1. Veilingen in het kader van de verordening voor een nettonulindustrie 3
   - 2.2. Vrijstellingen en bijzondere bepalingen 5
3. ORGANISEREN VAN VEILINGEN MET NIET-PRIJSGERELATEERDE CRITERIA 8
4. SPECIFICATIE EN BEOORDELING VAN NIET-PRIJSGERELATEERDE CRITERIA 11
   - 4.1. Maatschappelijk verantwoord ondernemen 12
   - 4.2. Cyberbeveiliging en gegevensbeveiliging 13
   - 4.3. Vermogen om volledig en tijdig uit te voeren 15
   - 4.4. Bijdrage aan de veerkracht 16
   - 4.5. Bijdrage aan de duurzaamheid 20

Bijlage 1: Stroomschema veerkrachtcriterium 22

Bijlage 2: Voorbeeld van aan de verordening voor een nettonulindustrie conforme PV-installaties overeenkomstig artikel 7, lid 1, van de uitvoeringsverordening 23

Bijlage 3: Voorbeeld van een aan de verordening voor een nettonulindustrie conforme turbine op land op grond van artikel 7, lid 3, van de uitvoeringsverordening 24

1. **INLEIDING**

Niet-prijsgerelateerde criteria bij veilingen voor de uitrol van hernieuwbare energiebronnen zijn belangrijk om het concurrentievermogen van bedrijven en de productie van nettonultechnologie in de EU te stimuleren en om verdere schone investeringen in Europa aan te trekken. Verordening (EU) 2024/1735 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 ([1]) (hierna de "verordening voor een nettonulindustrie" genoemd) bevat regels voor niet-prijsgerelateerde criteria bij veilingen die een nieuw model voor hernieuwbare-energieveilingen in de EU vaststellen. In dit model wordt bij de beoordeling van biedingen rekening gehouden met de bredere maatschappelijke voordelen van het verder kijken dan de prijs, met inbegrip van voorzieningszekerheid, milieubescherming en een sterkere toeleveringsketen.

In het rapport-Draghi ([2]) wordt onder meer gewezen op het belang van niet-prijsgerelateerde criteria voor het verbeteren van de systeemintegratie, het bevorderen van innovatie en het stimuleren van veerkracht. In het rapport wordt ook gesteld dat de richtsnoeren van de Commissie van belang zullen zijn om de lidstaten te ondersteunen bij het duidelijk vaststellen en toepassen van criteria ([3]). Deze mededeling sluit rechtstreeks aan bij die ambities door meer inzicht te bieden in de niet-prijsgerelateerde criteria van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie en door praktische inzichten te bieden om de consistente en doeltreffende toepassing ervan in de hele EU te vergemakkelijken.

Hernieuwbare-energieveilingen ("veilingen") zijn een mechanisme voor openbare aanbestedingsprocedures ter ondersteuning van de productie of het verbruik van energie uit hernieuwbare bronnen. De toename van het aandeel energie uit hernieuwbare energiebronnen is in belangrijke mate bevorderd door veilingen die door de lidstaten zijn georganiseerd. Deze veilingen kunnen gepaard gaan met staatssteun. Zij kunnen het recht om een project te ontwikkelen, toewijzen aan een ontwikkelaar op een specifieke locatie of overheidssteun toewijzen voor de bouw van projecten op het gebied van hernieuwbare energie, of beide. Dankzij veilingen hebben de lidstaten de hoogte van de financiële steun voor technologieën voor hernieuwbare energie op concurrerende wijze kunnen bepalen. Zij hebben ook een belangrijke rol gespeeld bij het optimaliseren van de overheidssteun ([4]). Als zodanig dragen zij aanzienlijk bij tot het versnellen van de transitie van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen in de EU. Door niet-prijsgerelateerde criteria op te nemen in de opzet van veilingen, kunnen de lidstaten verschillende beleidsdoelstellingen bevorderen en projecten die zich onderscheiden op basis van andere kwaliteitscriteria dan de prijs op passende wijze belonen.

Op grond van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie moeten de lidstaten bepaalde niet-prijsgerelateerde criteria opnemen in ten minste 30 % van het jaarlijks geveilde volume of, als alternatief, in ten minste 6 gigawatt per jaar per lidstaat in veilingen voor de uitrol van energie uit hernieuwbare bronnen ([5]). Deze bepaling is van toepassing sinds 30 december 2025.

In Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1176 van de Commissie ("de uitvoeringsverordening") van 23 mei 2025 tot nadere specificering van de voorselectie- en gunningscriteria bij veilingen voor de uitrol van energie uit hernieuwbare bronnen worden de in artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie ([6]) vastgestelde niet-prijsgerelateerde criteria nader gespecificeerd. Hiermee worden het ontwerp en de toepassing van die criteria vergemakkelijkt en wordt uniformiteit in de hele Unie gegarandeerd, en wordt tegelijkertijd voldoende flexibiliteit geboden aan de lidstaten.

Deze mededeling is louter bedoeld als richtsnoer ter ondersteuning van de lidstaten bij de uitvoering van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie. Alleen de tekst van de EU-wetgeving zelf is rechtsgeldig. Alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft de uiteindelijke bevoegdheid om een bindende interpretatie van de verordening te geven.

([1]) Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (PB L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

([2]) Draghi, M. (2024), "The future of European competitiveness" (De toekomst van het Europese concurrentievermogen), Brussel, Europese Commissie. Beschikbaar op: rapport-Draghi over het concurrentievermogen van de EU (Engelstalig, geraadpleegd op: 12.3.2026).

([3]) "Richtsnoeren van de Commissie zullen van cruciaal belang zijn om de lidstaten te begeleiden bij de vaststelling en toepassing van duidelijke en transparante, vergelijkbare criteria die gemakkelijk toegankelijk, toepasbaar en meetbaar zijn.", rapport-Draghi.

([4]) Aanbeveling van de Commissie van 13 mei 2024 over de opzet van veilingen voor hernieuwbare energie (C(2024) 2650).

([5]) De drempel van 30 % moet worden berekend aan de hand van een vergelijkbare maatstaf voor het gehele geveilde volume, ongeacht of het capaciteit of opwekking betreft.

([6]) Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1176 van de Commissie van 23 mei 2025 tot nadere specificering van de voorselectie- en gunningscriteria bij veilingen voor de uitrol van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L, 2025/1176, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1176/oj).

Deze mededeling heeft geen betrekking op veilingen voor de uitrol van energie uit hernieuwbare bronnen die worden uitgevoerd in overeenstemming met de EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten ([7]) en andere vormen van overheidsinterventie. Deze onderwerpen worden behandeld in afzonderlijke mededelingen van de Commissie, waarin de richtsnoeren voor respectievelijk artikel 25 ([8]) en artikel 28 ([9]) van de verordening voor een nettonulindustrie worden verstrekt.

2. TOEPASSINGSGEBIED VAN ARTIKEL 26 VAN DE VERORDENING VOOR EEN NETTONULINDUSTRIE

2.1. Veilingen in het kader van de verordening voor een nettonulindustrie

Artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie bestrijkt:

1. *Veilingen voor de in artikel 4, lid 1, punten a) tot en met j), genoemde technologieën die hernieuwbare-energietechnologieën zijn*

Overeenkomstig artikel 26, lid 1, moeten niet-prijsgerelateerde criteria worden opgenomen in veilingen voor technologieën die aan twee voorwaarden voldoen: 1) de technologieën zijn vermeld in artikel 4, lid 1, punten a) tot en met j); en 2) zij kunnen worden aangemerkt als hernieuwbare-energietechnologieën. In artikel 3, punt 3, van de verordening voor een nettonulindustrie worden "**hernieuwbare-energietechnologieën**" gedefinieerd als technologieën die energie uit hernieuwbare bronnen produceren. Hier volgt "energie uit hernieuwbare bronnen" de definitie in artikel 2, punt 1, van de richtlijn hernieuwbare energie ([10]). In de richtlijn hernieuwbare energie wordt energie uit hernieuwbare bronnen gedefinieerd als "energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie) en geothermische energie, omgevingsenergie, getijdenenergie, golfslagenergie en andere energie uit de oceanen, waterkracht, en energie uit biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties, en biogas".

Op basis van die voorwaarden zijn de betrokken technologieën opgenomen in voetnoot 2 van de uitvoeringsverordening en zijn zij de volgende:

— zonne-energietechnologieën, met inbegrip van fotovoltaïsche, thermo-elektrische en thermische zonne-energietechnologieën;

— technologieën voor hernieuwbare windenergie op land of op zee;

— warmtepompen en technologieën voor geothermische energie;

— waterstoftechnologieën, met inbegrip van elektrolyse-installaties en brandstofcellen, wanneer ze worden gebruikt voor de productie van hernieuwbare energie;

— technologieën voor duurzaam biogas en biomethaan;

— technologieën voor duurzame alternatieve brandstoffen die technologieën voor hernieuwbare brandstoffen zijn.

Van de in artikel 4, lid 1, punten a) tot en met j), van de verordening voor een nettonulindustrie vermelde technologieën worden de volgende technologieën **niet als hernieuwbare-energietechnologieën beschouwd** en zij vallen derhalve niet binnen het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie: c) batterij- en energieopslagtechnologieën ([11]); g) CCS-technologieën; h) technologieën voor het elektriciteitsnet, met inbegrip van technologieën voor elektrisch opladen voor vervoer en technologieën om het net te digitaliseren; i) technologieën voor kernsplijtingsenergie, met inbegrip van splijtstofcyclustechnologieën.

"**Waterstoftechnologieën**", zoals elektrolyse-installaties en brandstofcellen, zijn neutraal wat betreft de vraag of de waterstof die zij produceren al dan niet een hernieuwbare energiebron is. Waterstoftechnologieën vallen dus alleen onder het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie wanneer zij worden gebruikt voor de productie van hernieuwbare energie. Dit betekent niet dat de lidstaten artikel 26 niet kunnen toepassen op veilingen ter ondersteuning van waterstoftechnologieën die ook kunnen worden gebruikt voor de productie van waterstof die volgens

([7]) Richtlijn 2009/81/EG, Richtlijn 2014/23/EU, Richtlijn 2014/24/EU of Richtlijn 2014/25/EU (PB L 216 van 20.8.2009, blz. 76, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj).

([8]) Placeholder-verwijzing naar de richtsnoeren voor artikel 25 van de verordening voor een nettonulindustrie.

([9]) Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor de uitvoering van artikel 28 van Verordening (EU) 2024/1735 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (verordening voor een nettonulindustrie) (PB C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj).

([10]) Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([11]) Er zij op gewezen dat batterij- en energieopslagtechnologieën niettemin kunnen worden bevorderd door het criterium van integratie van het energiesysteem toe te passen.

de richtlijn hernieuwbare energie niet hernieuwbaar is. Voor de berekening van de minimumdrempel voor het veilingvolume die moet worden toegepast op de vereisten van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie kan waterstof die niet van hernieuwbare oorsprong is, echter niet in aanmerking worden genomen. Onder "**duurzame alternatieve brandstoffen**" in de zin van artikel 3, punt 7, van de verordening voor een nettonulindustrie wordt verstaan: duurzame luchtvaartbrandstoffen, koolstofarme synthetische luchtvaartbrandstoffen of waterstof voor de luchtvaart zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 7, 13 of 17, van Verordening (EU) 2023/2405 die bestemd zijn voor de luchtvaartsector of brandstoffen die bestemd zijn voor de maritieme sector, zoals bepaald overeenkomstig de in artikel 10, leden 1 en 2, van Verordening (EU) 2023/1805 vastgestelde criteria. Aangezien deze definitie brandstoffen met een niet-hernieuwbare energiebron omvat, moet worden verduidelijkt dat alleen duurzame technologieën voor alternatieve brandstoffen die worden gebruikt om hernieuwbare energie te produceren, onder het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie vallen. Duurzame alternatieve brandstoffen die ook hernieuwbaar zijn en binnen het toepassingsgebied vallen, zijn daarom de volgende: biobrandstoffen en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die in de luchtvaart worden gebruikt, en biobrandstoffen, biogas en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die in de maritieme industrie worden gebruikt.

Bovendien vallen waterkracht, biomassa, stortgas en gas van rioolzuiveringsinstallaties, technologieën voor osmose-energie en andere omgevingsenergietechnologieën dan warmtepompen niet binnen het toepassingsgebied van artikel 26, aangezien zij niet zijn opgenomen in artikel 4, lid 1, punten a) tot en met j), van de verordening voor een nettonulindustrie.

Multitechnologieveilingen (d.w.z. veilingen voor de uitrol van verschillende technologieën) vallen onder artikel 26 indien ten minste een van de technologieën die binnen het toepassingsgebied van de veiling vallen, een technologie voor hernieuwbare energie is die onder dat artikel valt. In het geval van veilingen voor meerdere technologieën die allemaal binnen het toepassingsgebied van artikel 26 vallen (bv. windenergie en fotovoltaïsche zonne-energie), zijn de bepalingen van artikel 26 van toepassing op alle technologieën. Bij veilingen waarbij slechts een of meer van de in aanmerking komende technologieën binnen het toepassingsgebied van artikel 26 vallen (bv. fotovoltaïsche zonne-energie in combinatie met opslag), is artikel 26 alleen van toepassing op de component hernieuwbare energie. Alleen de capaciteit van de veiling voor de technologie voor hernieuwbare energie telt dus mee bij de controle op de naleving van de verplichtingen van artikel 26. De lidstaten kunnen er echter voor kiezen de toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria uit te breiden tot de opslagcomponent. Bovendien kunnen de lidstaten, hoewel batterij- en opslagtechnologieën niet rechtstreeks binnen het toepassingsgebied van artikel 26 vallen, de uitrol ervan nog steeds ondersteunen door het criterium van integratie van het energiesysteem toe te passen bij de opties die in het kader van de duurzaamheidsoverwegingen worden geboden.

2. *Ten minste 30 % van de jaarlijks geveilde hoeveelheid per lidstaat, dan wel ten minste 6 Gigawatt per jaar per lidstaat voor de inzet van energie uit hernieuwbare bronnen*

De geveilde hoeveelheid wordt gemeten op basis van de capaciteit of opwekking van de installaties voor hernieuwbare energie die met de veilingen moeten worden ondersteund. De drempel van 30 % moet worden berekend aan de hand van een vergelijkbare maatstaf voor de gehele geveilde hoeveelheid, ongeacht of dit is gebaseerd op capaciteit of opwekking, en wordt berekend op basis van de totale geveilde hoeveelheid voor alle technologieën voor hernieuwbare energie (d.w.z. niet voor elke technologie voor hernieuwbare energie afzonderlijk).

"Per jaar" verwijst naar kalenderjaren, wat betekent dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat ten minste 30 % van de per lidstaat geveilde hoeveelheid in elk kalenderjaar vanaf 2026 (of anders ten minste 6 gigawatt per jaar) voldoet aan de vereisten van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie. De relevante datum voor de berekening van de jaarlijks geveilde hoeveelheid is de datum van bekendmaking van de veiling, niet de datum van gunning. Als bijvoorbeeld een veiling in november 2026 wordt gepubliceerd en de resultaten van de veiling in mei 2027 worden bekendgemaakt, telt de hoeveelheid van de veiling mee voor het jaar waarin de veiling is gepubliceerd, in dit geval het kalenderjaar 2026.

Of een veiling binnen het toepassingsgebied van artikel 26 valt, hangt af van het doel van de veiling. Artikel 26 is van toepassing op veilingen zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 27, van de verordening voor een nettonulindustrie, d.w.z. veilingen die zijn ontworpen als mechanismen voor openbare aanbestedingsprocedures ter ondersteuning van de productie of het verbruik van energie uit hernieuwbare bronnen, die niet onder het toepassingsgebied van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen ([12]). Veilingen die niet onder die definitie vallen, d.w.z. veilingen die beperkt zijn tot het verlenen van een licentie of een concessierecht om de zeebodem te gebruiken, zonder de productie of het verbruik van hernieuwbare energie te ondersteunen, zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie. Dit geldt ook voor lidstaten die eerst een veiling houden om huur- en ontwikkelingsrechten toe te kennen en vervolgens een veiling organiseren om financiële steun te verlenen.

([12]) Richtlijn 2009/81/EG van het Europees Parlement en de Raad of Richtlijn 2014/23/EU, 2014/24/EU of 2014/25/EU.

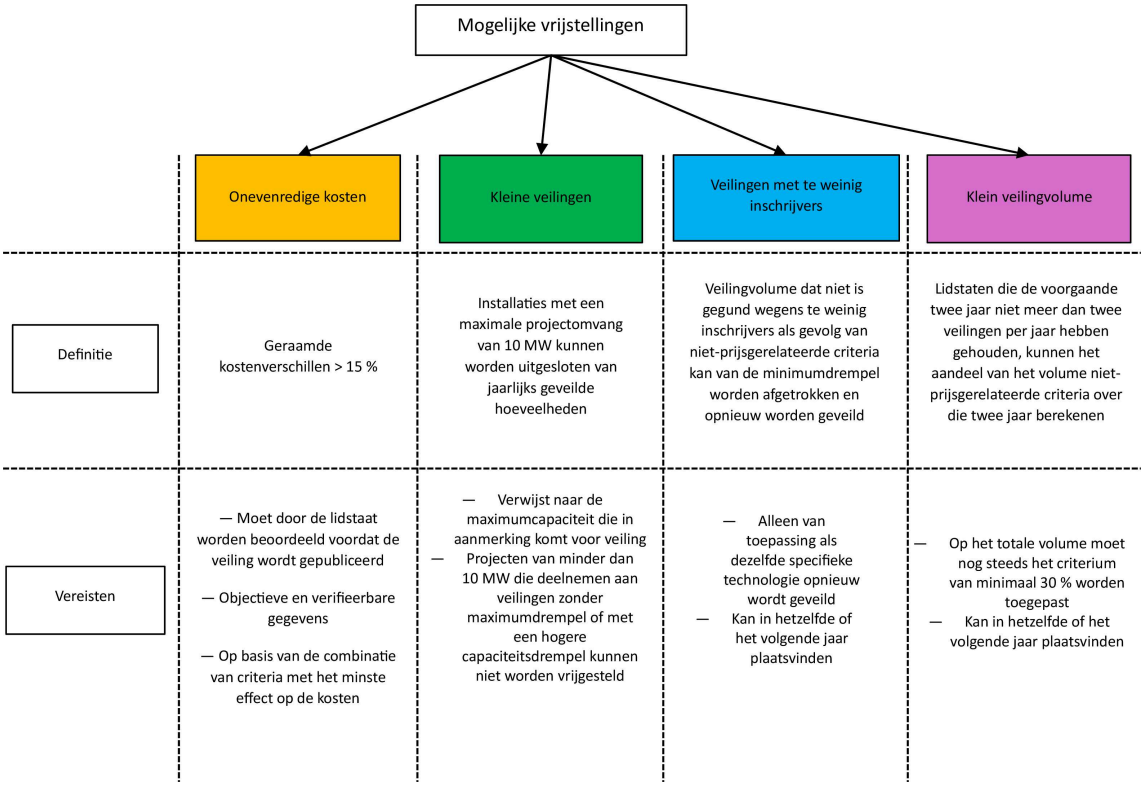
Bij de ondersteuning van nettonultechnologieën kunnen dezelfde kosten niet tweemaal worden ondersteund. Er kan dus geen sprake zijn van een situatie waarin zowel artikel 26 als artikel 28 van de verordening voor een nettonulindustrie van toepassing is ([13]).

2.2. Vrijstellingen en bijzondere bepalingen

Artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie biedt de lidstaten de flexibiliteit om bepaalde veilingen vrij te stellen van de verplichting om niet-prijsgerelateerde criteria op te nemen en om die veilingen uit te sluiten van de berekening van de geveilde hoeveelheden, per jaar en per lidstaat, teneinde de verplichting van 30 % of 6 GW van artikel 26, lid 7, onder bepaalde voorwaarden te berekenen. Deze voorwaarden worden beschreven in artikel 26, leden 5, 10 en 11, van de verordening voor een nettonulindustrie en zijn samengevat in figuur 1.

Figuur 1

Samenvatting van vrijstellingen

([13]) Indien een lidstaat via een veiling investerings- of exploitatiesteun voor fotovoltaïsche installaties verleent, staat artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie toe dat de criteria van deze verordening worden gebruikt als:
— toelatingscriteria; of
— gunningscriteria (d.w.z. om in de veiling meer punten te geven voor projecten die voldoen aan de criteria van de verordening voor een nettonulindustrie).
Zo kunnen voor fotovoltaïsche energie toegekende steun dezelfde subsidiabele kosten (de verwervingskosten van de fotovoltaïsche energie) niet via een andere steunmaatregel worden ondersteund. Fotovoltaïsche energie kan derhalve niet worden ondersteund door middel van een afzonderlijke investeringssteunmaatregel (bijvoorbeeld met aanvullende financiële compensatie op grond van artikel 28 van de verordening voor een nettonulindustrie).
Indien een lidstaat investeringssteun toekent voor de aankoop van fotovoltaïsche energie buiten een veiling (bv. op basis van de steunintensiteiten), staat artikel 28 van de verordening voor een nettonulindustrie het volgende toe:
— niet-prijsgerelateerde criteria die als toelatingscriteria moeten worden gebruikt; of
— aanvullende financiële compensatie die voor de aan de verordening voor een nettonulindustrie conforme fotovoltaïsche energie moet worden toegekend binnen de steunintensiteitsgrenzen van de desbetreffende staatssteunregels. Deze maximale steunintensiteiten worden bepaald door de toepasselijke bepalingen van de algemene groepsvrijstellingsverordening, het Staatssteunkader Clean Industrial Deal of de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie (CEEAG).
Dezelfde subsidiabele kosten kunnen niet in het kader van meer dan één steunmaatregel worden ondersteund. Dit betekent dat investeringssteun die voor fotovoltaïsche energie is verleend buiten een veiling om (bijvoorbeeld met aanvullende financiële compensatie op grond van artikel 28 van de verordening voor een nettonulindustrie) geen steun kan ontvangen voor dezelfde in aanmerking komende kosten (de verwervingskosten van de fotovoltaïsche energie) in het kader van een andere steunmaatregel waarbij bijvoorbeeld steun zou worden verleend via een veiling (ongeacht of de veiling onder het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie valt).
Wanneer steun wordt verleend, kan er dus geen situatie bestaan waarin zowel artikel 26 als artikel 28 van de verordening voor een nettonulindustrie van toepassing is.

2.2.1. *Onevenredige kosten van de veiling*

In artikel 26, lid 5, van de verordening voor een nettonulindustrie is bepaald dat de lidstaten niet verplicht zijn de niet-prijsgerelateerde criteria van lid 1 in hun veilingen op te nemen indien de toepassing van die criteria onevenredige kosten met zich mee zou brengen.

Volgens die bepaling kunnen geraamde kostenverschillen van meer dan 15 % per veiling als onevenredig worden beschouwd.

Het is belangrijk te verduidelijken dat de term "geraamde kostenverschillen" niet verwijst naar de kostenverschillen van specifieke geveilde technologieën — zoals eindproducten of componenten — maar naar de kosten van de veiling, d.w.z. de kosten die de lidstaat maakt als gevolg van de toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria, in termen van hetzij hogere steun aan de winnaars van de veiling, hetzij lagere inkomsten uit de veiling. De onevenredige kosten moeten door de lidstaat worden beoordeeld voordat de veiling wordt bekendgemaakt. Dit kan alleen worden aangetoond als de lidstaat objectieve en verifieerbare gegevens verstrekt waaruit blijkt dat de toepassing van die niet-prijsgerelateerde criteria zou leiden tot kostenverschillen van meer dan 15 % tussen een veiling die wordt uitgevoerd aan de hand van die niet-prijsgerelateerde criteria en een veiling zonder niet-prijsgerelateerde criteria voor een bepaalde technologie. "Objectieve en verifieerbare gegevens" houdt in dat voor de toepassing van deze bepaling de lidstaten gegevens zouden moeten verstrekken op basis van een nauwkeurige marktanalyse waaruit blijkt dat de toepassing van de criteria de kosten van biedingen zover zou doen stijgen dat deze onevenredig hoog zouden worden in vergelijking met een contrafeitelijke analyse van de kosten indien de niet-prijsgerelateerde criteria van artikel 26 niet zouden worden toegepast. De kosten van de meest recente veilingen kunnen als referentie dienen, waarbij rekening wordt gehouden met andere factoren, zoals inflatie, kapitaalkosten of beperkingen in de toeleveringsketen, die ook van invloed kunnen zijn op de veilingkosten. De gegevens moeten verifieerbaar zijn in die zin dat belanghebbenden moeten worden geïnformeerd over de door de lidstaat uitgevoerde analyse en dat de onderliggende gegevens beschikbaar moeten worden gesteld aan geïnteresseerde belanghebbenden.

Aangezien de lidstaten een zekere mate van flexibiliteit hebben bij de toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria — waaronder bijvoorbeeld de mogelijkheid om sommige daarvan als gunningscriteria toe te passen en aan die gunningscriteria een laag gewicht toe te kennen — moet de raming van het kostenverschil gebaseerd zijn op de combinatie en vaststelling van criteria met het laagst mogelijke effect op de kosten. Indien dat laagste toepassingsniveau van de criteria leidt tot geraamde kostenverschillen van meer dan 15 %, kunnen de lidstaten besluiten de niet-prijsgerelateerde criteria van artikel 26 niet toe te passen.

2.2.2. *Vrijstelling voor kleine veilingen*

Op grond van artikel 26, lid 10, van de verordening voor een nettonulindustrie mogen veilingen voor installaties met een maximale projectomvang van 10 MW worden uitgesloten van de berekening van de per jaar en lidstaat geveilde hoeveelheden om de verplichting van 30 % of 6 GW van artikel 26, lid 7, te berekenen. Kleine lidstaten ontvangen vaak alleen biedingen van kleine projecten, vanwege de beperkte beschikbaarheid van grond. Deze bepaling heeft dan ook tot doel te voorkomen dat kleine projecten, die vaak door micro-ondernemingen of kleine of middelgrote ondernemingen worden uitgevoerd, zouden worden belast met de verplichting om criteria toe te passen waaraan zij mogelijk niet kunnen voldoen.

De drempel van 10 MW heeft geen betrekking op het maximale totale volume van de veiling, maar op de maximale capaciteit van de projecten die in het kader van de veiling in aanmerking komen. Dit betekent dat projecten met een capaciteit van minder dan 10 MW die deelnemen aan een veiling zonder maximumcapaciteitsdrempel of met een hogere capaciteitsdrempel, niet kunnen worden vrijgesteld van de toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria van artikel 26.

2.2.3. *Vrijstelling voor veilingen waarvoor te weinig inschrijvers waren*

Artikel 26, lid 10, van de verordening voor een nettonulindustrie voorziet ook in een vrijstelling als er voor veilingen weinig inschrijvers zijn. Wanneer er voor een veiling voor een specifieke technologie waarop niet-prijsgerelateerde criteria van toepassing zijn te weinig inschrijvers waren, kan het aandeel van de geveilde hoeveelheid waarvoor er te weinig inschrijvers waren van de toepassing van de bepalingen inzake niet-prijsgerelateerde criteria worden uitgesloten.

Op een veiling is sprake van te weinig inschrijvers wanneer de biedingen voor die veiling samen een volume bestrijken dat kleiner is dan het totale volume van de geveilde capaciteit. In de praktijk betekent dit dat het niet-gegunde veilingvolume in mindering mag worden gebracht op de berekeningen voor de verplichte minimumdrempel van 30 % van de hoeveelheid (of 6 GW) die jaarlijks per lidstaat wordt geveild, zoals bepaald in artikel 26, lid 7, en in hetzelfde jaar of in een daaropvolgend jaar opnieuw mag worden geveild. Dit geldt echter alleen als voor dezelfde specifieke technologie een nieuwe veiling wordt gehouden. Zo mag het volume van een veiling voor windenergie op zee waarvoor te weinig inschrijvers zijn alleen worden uitgesloten van de berekening van de drempel van 30 % door het in mindering te brengen op een andere daaropvolgende veiling voor windenergie op zee.

Als een lidstaat bijvoorbeeld in 2026 een totaal volume van 1 GW veilt, moet ten minste 300 MW voldoen aan de bepalingen van de verordening voor een nettonulindustrie. Indien voor 100 MW in 2026 geen inschrijvers zijn, kan dat volume te allen tijde opnieuw worden geveild zonder bij te dragen tot het totale veilingvolume. Als in 2027 bijvoorbeeld 1 GW wordt geveild, moet ten minste 270 MW voldoen aan de verordening voor een nettonulindustrie (d.w.z. 30 % van 900 MW na aftrek van de 100 MW uit 2026 waarvoor te weinig inschrijvers waren).

2.2.4. *Vrijstelling voor een klein veilingvolume*

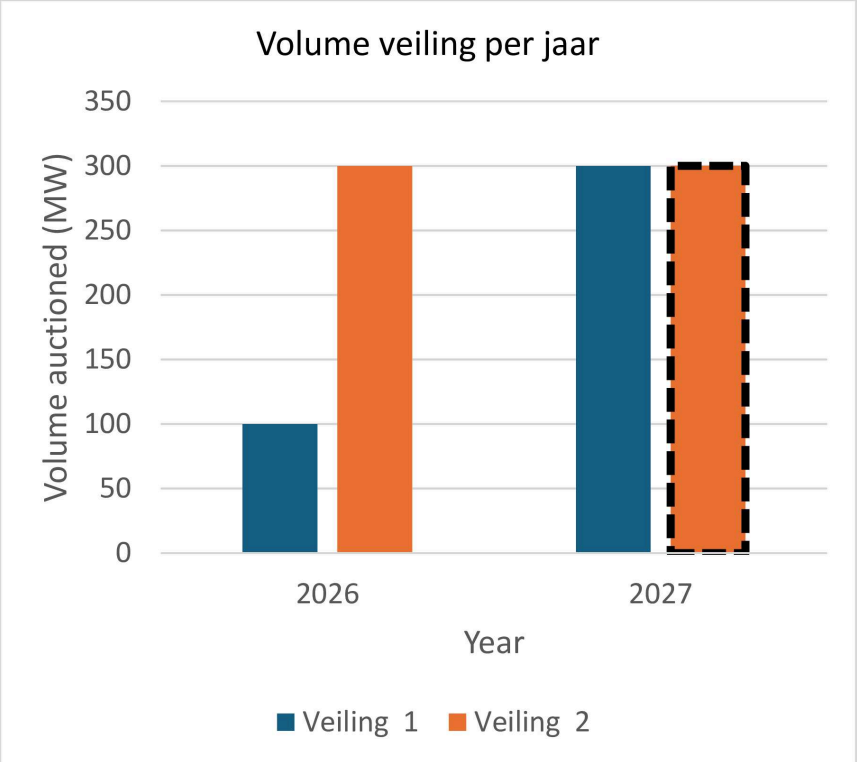
Om het voor lidstaten met een klein veilingvolume gemakkelijker te maken de verplichting inzake niet-prijsgerelateerde criteria uit te voeren, biedt artikel 26, lid 11, van de verordening voor een nettonulindustrie flexibiliteit met betrekking tot de tijdelijke toepassing van de verplichte drempel van 30 %. Hoewel de verplichting om niet-prijsgerelateerde criteria vast te stellen normaal gesproken van toepassing is op 30 % van de jaarlijks geveilde hoeveelheden, kunnen lidstaten die in de voorgaande twee jaar niet meer dan twee veilingen per jaar hebben gehouden, berekenen op welk aandeel van de veilingen waarop de bepalingen inzake niet-prijsgerelateerde criteria gedurende die periode van twee jaar van toepassing zijn, in plaats van op jaarbasis. Dit betekent bijvoorbeeld dat lidstaten die onder deze bijzondere regel vallen, kunnen besluiten de niet-prijsgerelateerde criteria van artikel 26 niet toe te passen op de veilingen die in een bepaald jaar zijn gepubliceerd, maar alleen in het volgende jaar, of de niet-prijsgerelateerde criteria toe te passen op een aandeel van minder dan 30 % van het veilingvolume in een bepaald jaar en op een hoger aandeel in het volgende jaar, mits de criteria worden toegepast op 30 % van het totale in de periode van twee jaar geveilde volume. De onderstaande tabel geeft een specifiek voorbeeld:

Veilingen (2026 en 2027)	Jaar	Geveilde hoeveelheid
Veiling nr. 1	2026	100 MW
Veiling nr. 2	2026	300 MW
Veiling nr. 3	2027	300 MW
Veiling nr. 4	2027	300 MW
Totaal		1 000 MW/1 GW

De minimale geveilde hoeveelheid die aan de bepalingen van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie moet voldoen, is derhalve: 30 % van 1 000 MW = 300 MW. Dit betekent dat indien veiling nr. 4 in 2027 voldoet aan de vereisten van de verordening voor een nettonulindustrie, de minimumdrempel voor de aan die verordening conforme veilingen wordt gehaald.

Figuur 2

Verdeling van veilingen van beperkte waarde

Totaal volume over een periode van twee jaar = 100 + 300 + 300 + 300 = 1 000 MW/1 GW

Minimumvolume dat moet voldoen aan de bepalingen van de verordening voor een nettonulindustrie = 30 % van 1 000 MW = 300 MW

Indien de tweede veiling in 2027 voldoet aan de vereisten van de verordening voor een nettonulindustrie, is dus voldaan aan de minimumdrempel voor de aan die verordening conforme veilingen.

3. ORGANISEREN VAN VEILINGEN MET NIET-PRIJSGERELATEERDE CRITERIA

Artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie bevat regels voor het organiseren van veilingen voor de uitrol van hernieuwbare energiebronnen. Dit artikel voert de verplichting in om bepaalde niet-prijsgerelateerde criteria — als voorselectiecriteria, gunningscriteria of een combinatie van beide — toe te passen bij het organiseren van nationale veilingen.

— **Voorselectiecriteria** zijn de minimumeisen waaraan een potentiële inschrijver moet voldoen om in aanmerking te komen voor deelname aan de veiling of de biedprocedure. Voorselectiecriteria zijn dus een goedkeurings-/afkeurings-criterium en kunnen als zodanig dienen als een sterk selectie-instrument om ervoor te zorgen dat alleen inschrijvers die aan de voorselectiecriteria voldoen, verder in aanmerking worden genomen bij de beoordeling.

— **Gunningscriteria** zijn criteria die worden gebruikt om ingediende biedingen te beoordelen en te vergelijken en die als basis dienen voor de selectie van de geselecteerde bieding.

— Er kan een **combinatie van zowel voorselectie- als gunningscriteria** worden gebruikt, bv. door sommige vereisten van een specifiek criterium toe te passen als voorselectiecriteria en andere als gunningscriteria.

Op grond van artikel 26, lid 1, van de verordening voor een nettonulindustrie moeten de lidstaten de volgende criteria opnemen in het ontwerp van hun veilingen:

“a) ***voorselectiecriteria in verband*** *met: i) maatschappelijk verantwoord ondernemen; ii) cyberbeveiliging en gegevensbeveiliging; en iii) het vermogen om het project volledig en tijdig uit te voeren;*

b) ***voorselectiecriteria of gunningscriteria*** *ter beoordeling van de bijdrage van de veiling aan de duurzaamheid en veerkracht […].”*

Figuur 3

Voorselectie- en gunningscriteria

De drie in punt a) genoemde niet-prijsgerelateerde criteria — maatschappelijk verantwoord ondernemen, cyberbeveiliging en gegevensbeveiliging, en het vermogen om het project volledig en tijdig uit te voeren — moeten daarom als voorselectiecriteria in de opzet van de veiling worden opgenomen. Anderzijds hebben de lidstaten de flexibiliteit om de verplichte niet-prijsgerelateerde criteria met betrekking tot veerkracht en duurzaamheid vast te stellen als voorselectiecriteria, gunningscriteria of een combinatie van beide (zie punt 4.4 voor een voorbeeld). Dit biedt overheidsinstanties de flexibiliteit om het ontwerp van de veilingen en het ontwerp van de niet-prijsgerelateerde criteria aan te passen aan hun specifieke vereisten.

Overeenkomstig artikel 26, lid 2, laatste alinea, kunnen de lidstaten naast de in artikel 26, lid 2, genoemde criteria aanvullende niet-prijsgerelateerde criteria toepassen.

De lidstaten moeten bij de toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie voldoen aan de bepalingen van dat artikel en aan de specificaties voor die criteria die zijn vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1176. De lidstaten mogen niet afwijken van de toepassing van de vereisten van de uitvoeringsverordening, tenzij uitdrukkelijk toegestaan, en de niet-prijsgerelateerde criteria die in hun veilingen zijn vastgesteld, moeten aan die vereisten voldoen.

Bij het toepassen van veerkrachtcriteria mogen de lidstaten bijvoorbeeld geen strengere veerkrachtvereisten opleggen dan die welke in de uitvoeringsverordening zijn vastgesteld. Aangezien in artikel 7 van de uitvoeringsverordening wordt vereist dat, om aan het veerkrachtcriterium te voldoen, voor fotovoltaïsche technologieën ten minste vier van de voornaamste specifieke componenten naar keuze ([14]) van de inschrijvers niet afkomstig mogen zijn uit een derde land waarvan de EU afhankelijk is, kunnen de lidstaten dat vereiste niet wijzigen in drie of vijf van de voornaamste specifieke componenten. Indien veerkracht echter als gunningscriterium wordt toegepast, hebben de lidstaten overeenkomstig overweging 9 van de uitvoeringsverordening de mogelijkheid om meer punten toe te kennen (boven op de punten die moeten worden toegekend indien aan de minimumeisen van artikel 7, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met f), is voldaan) voor het overschrijden van de minimumeisen inzake veerkracht. Dit laat echter geen enkele wijziging toe van de niet-prijsgerelateerde veerkrachtcriteria die in de uitvoeringsverordening zijn opgenomen en gespecificeerd.

([14]) Uit de lijst van eindproducten en de voornaamste specifieke componenten die is vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1178.

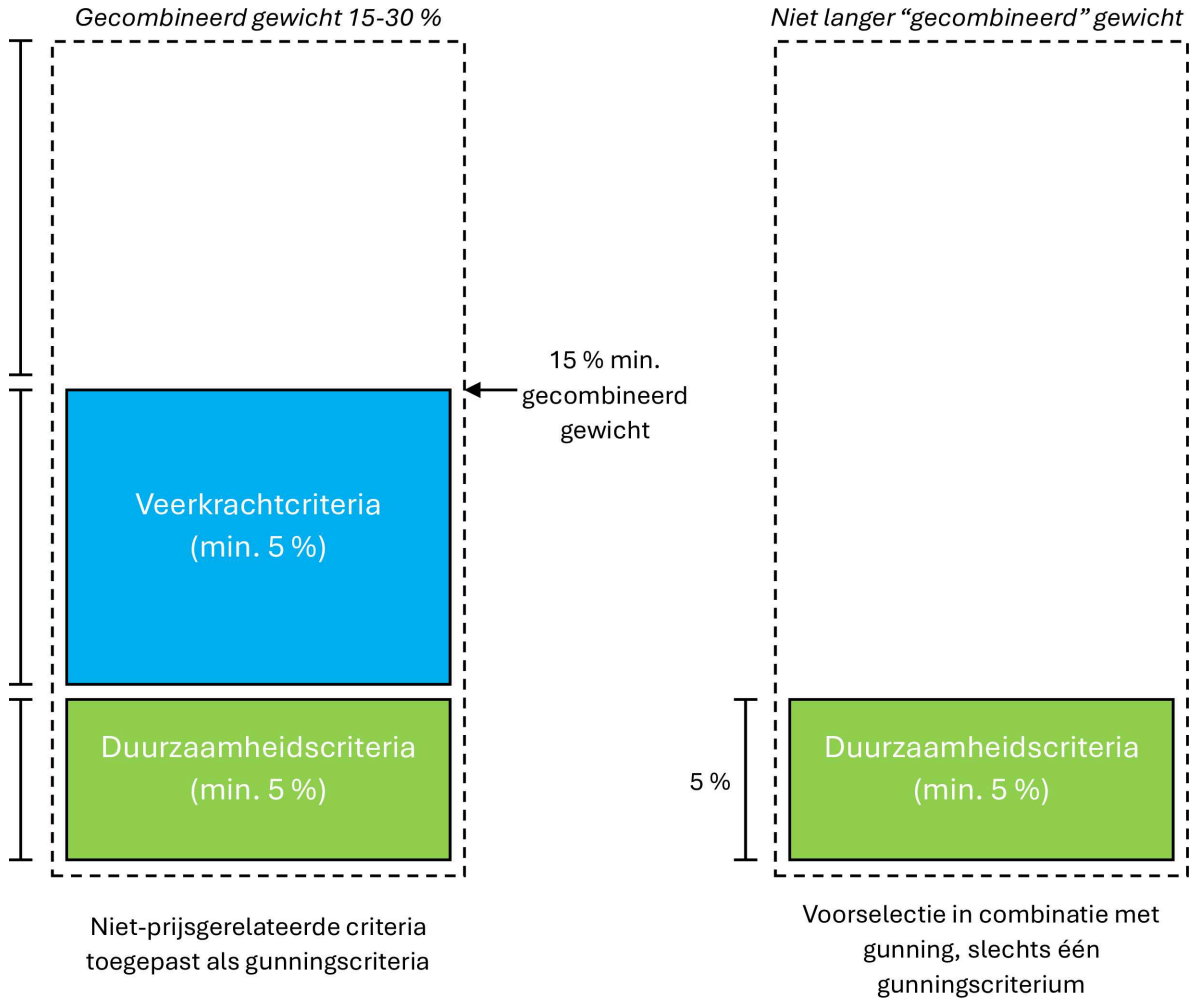
In overweging 9 van de uitvoeringsverordening wordt uiteengezet dat, indien zij beslissen om veerkracht als een voorselectie- of gunningscriterium toe te passen op nettonultechnologieën of de voornaamste specifieke componenten ervan, de betrokken autoriteiten rekening moeten houden met de mate waarin de Unie afhangt van een derde land voor die nettonultechnologie of de voornaamste specifieke component ervan, de beschikbaarheid van alternatieve leveringsbronnen en de gevolgen die de toepassing van veerkracht als voorselectiecriterium in plaats van gunningscriterium kan hebben op de levering van die voornaamste specifieke component. Om ervoor te zorgen dat deze overwegingen worden weerspiegeld in het ontwerp van de veiling, moeten de lidstaten negatieve gevolgen voor het concurrentievermogen van de biedprocedure vermijden en de criteria op objectieve, transparante en niet-discriminerende wijze vaststellen en evalueren, zonder dat dit tot een onevenredige kostenstijging leidt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een niet-prijsgerelateerd criterium dat als voorselectie wordt toegepast, het aantal leveranciers beperkt omdat de specificaties van het niet-prijsgerelateerde criterium leveranciers uitsluiten waarvoor de naleving van een dergelijk criterium bijzonder moeilijk of duur is, bijvoorbeeld als gevolg van de technische kenmerken van het desbetreffende eindproduct met nettonultechnologie. In deze gevallen moeten de lidstaten overwegen een gunningscriterium in plaats van een voorselectiecriterium te gebruiken of het gebruikte voorselectiecriterium zodanig te formuleren dat een brede deelname van leveranciers wordt gewaarborgd.

Weging van niet-prijsgerelateerde criteria als gunningscriteria

In artikel 26, lid 4, is bepaald dat "de lidstaten […], wanneer criteria ter beoordeling van de bijdrage van de veiling aan de duurzaamheid en veerkracht worden toegepast, aan elk van die criteria een minimumgewicht [toekennen] van 5 % en een gecombineerd gewicht tussen 15 % en 30 % van de gunningscriteria." Dit betekent dat, indien niet-prijsgerelateerde criteria als gunningscriteria worden toegepast, hun minimumgewicht in totaal 15 % en 5 % voor elk criterium moet bedragen. Een lidstaat die bijvoorbeeld op een veiling veerkracht- en milieuduurzaamheidscriteria als gunningscriteria toepast, zou daaraan een gecombineerd gewicht van 15 % kunnen toekennen (bv. 5 % voor milieuduurzaamheid en 10 % voor veerkracht). Indien een lidstaat voorselectie- en gunningscriteria combineert en slechts één niet-prijsgerelateerd criterium als gunningscriterium gebruikt (bv. innovatie als voorselectiecriterium en veerkracht als gunningscriterium), moet het niet-prijsgerelateerde gunningscriterium een minimumgewicht van 5 % hebben.

Figuur 4

Weging van niet-prijsgerelateerde criteria

Dit doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om een hoger gewicht toe te kennen aan de niet-prijsgerelateerde gunningscriteria indien er geen sprake is van staatssteun ([15]). De mogelijkheid om niet-prijsgerelateerde criteria te gebruiken wanneer er sprake is van staatssteun, wordt uitdrukkelijk erkend in de staatssteunregels (richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie (CEEAG) en het Kader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal (Cisaf) ([16])). Verdere richtsnoeren zijn te vinden in de richtsnoeren voor de opzet van veilingen voor hernieuwbare energie ([17]). Indien er bij de veiling sprake is van staatssteun, moet de weging van de niet-prijsgerelateerde gunningscriteria in overeenstemming zijn met eventuele limieten voor niet-prijsgerelateerde criteria die in het kader van de staatssteunregels zijn vastgesteld. De wegingsfactor van 30 % voor niet-prijsgerelateerde criteria in artikel 26, lid 4, is in overeenstemming met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie (CEEAG) ([18]) van 2022 en met het Kader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal (Cisaf) ([19]) van 2025, waarin een maximale wegingsfactor van 30 % is vastgesteld voor niet-prijsgerelateerde criteria bij veilingen waarbij sprake is van staatssteun. Een voorbeeld van veilingen waarbij sprake is van staatssteun, zijn tweerichtingscontracten ter verrekening van verschillen (contracts for difference).

4. SPECIFICATIE EN BEOORDELING VAN NIET-PRIJSGERELATEERDE CRITERIA

In de uitvoeringsverordening worden de in de verordening voor een nettonulindustrie vastgestelde niet-prijsgerelateerde criteria nader gespecificeerd, met als doel het ontwerp en de toepassing ervan op veilingen voor hernieuwbare energie in de hele EU zoveel mogelijk te harmoniseren. Dit helpt de transactiekosten te verminderen, rechtszekerheid te waarborgen en versnippering van de interne markt te voorkomen, terwijl de lidstaten toch de flexibiliteit behouden om de criteria aan te passen aan hun nationale veilingsystemen en beleidsdoelstellingen. Volledige harmonisatie was echter niet in alle gevallen mogelijk. In de uitvoeringsverordening worden enkele van de milieuduurzaamheidscriteria ontwikkeld die de lidstaten bijvoorbeeld kunnen toepassen bij veilingen, zonder deze volledig te harmoniseren. Bovendien kunnen de lidstaten nog steeds andere milieuduurzaamheidscriteria toepassen dan die welke in de uitvoeringsverordening zijn vastgesteld.

Het ontwerp en de toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria kunnen op elkaar worden afgestemd door andere middelen dan harmonisatie van de regelgeving, d.w.z. door coördinatie tussen de lidstaten, onder meer via het platform voor nettonultechnologie. Dit is belangrijk om een uniforme toepassing van de niet-prijsgerelateerde criteria te waarborgen, marktfragmentatie te voorkomen en duidelijke signalen af te geven aan belanghebbenden.

Elk niet-prijsgerelateerd criterium moet onafhankelijk worden beoordeeld en gescoord, zodat de biedingen objectief worden beoordeeld.

([15]) Dit is alleen mogelijk als de opname van deze hogere wegingsfactor voor niet-prijsgerelateerde criteria er niet toe leidt dat een niet-steunmaatregel wordt geherkwalificeerd als een staatssteunmaatregel overeenkomstig de mededeling van de Commissie betreffende het begrip "staatssteun" in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PB C 262 van 19.7.2016, blz. 1).

([16]) CEEAG, punten 49 en 50, en Cisaf, punt (15) (d):
Voor steunregelingen die in het kader van de CEEAG zijn goedgekeurd: "De selectiecriteria die worden gehanteerd voor de rangschikking van de biedingen [wanneer staatssteun wordt verleend] en, uiteindelijk, voor de toewijzing van de steun in het kader van de concurrerende biedprocedure moeten in de regel de bijdrage aan de hoofddoelstellingen van de maatregel direct of indirect relateren aan het door de aanvrager gevraagde steunbedrag. Dit kan bijvoorbeeld worden uitgedrukt in steun per eenheid milieubescherming of steun per eenheid energie. Het kan ook passend zijn andere selectiecriteria op te nemen die niet direct of indirect verband houden met de hoofddoelstellingen van de maatregel. In dergelijke gevallen mogen deze andere criteria niet meer dan 30 % vertegenwoordigen van alle selectiecriteria die worden meegewogen. De lidstaat moet de voorgestelde aanpak onderbouwen en ervoor zorgen dat deze geschikt is voor de nagestreefde doelstellingen."
Voor in het kader van het Cisaf goedgekeurde steunregelingen: *""concurrerende biedprocedure": een biedprocedure die aan alle volgende voorwaarden voldoet: i) open, helder, transparant en niet-discriminerend, gebaseerd op objectieve criteria, die vooraf zijn vastgesteld overeenkomstig de doelstelling van de maatregel en het risico op strategisch bieden tot een minimum beperken; ii) met ten minste 70 % van de totale selectiecriteria die worden gebruikt voor het rangschikken van inschrijvingen, gedefinieerd in termen van steun per eenheid milieubescherming (zoals steun per eenheid referentie-energie-output of geïnstalleerde capaciteit of flexibiliteitsdienst verleend overeenkomstig afdeling 4, of EUR per ton CO_2-reductie of eenheid energie bespaard overeenkomstig afdeling 5); […]"*

([17]) Werkdocument van de diensten van de Commissie, "Guidance to Member States on auction design for renewable energy — Accompanying the document Commission Recommendation on auction design for renewable energy" (C(2024) 2650).

([18]) Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (PB C 80 van 18.2.2022, blz. 1.).

([19]) Mededeling van de Commissie — Kader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal (PB C, C/2025/3602, 4.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3602/oj).

4.1. **Maatschappelijk verantwoord ondernemen**

Het criterium "maatschappelijk verantwoord ondernemen" is een verplicht voorselectiecriterium. Het doel is ervoor te zorgen dat de door de inschrijvers uitgevoerde activiteiten zijn afgestemd op de behoeften van de samenleving en de natuur. Het bouwt voort op het toepasselijke internationale normenkader. Overeenkomstig overweging 3 van de uitvoeringsverordening moet het niet-prijsgerelateerde criterium inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen "verder gaan dan de eisen inzake passende zorgvuldigheid in de bestaande Uniewetgeving, door te vereisen dat actie wordt ondern[o]men om de kernbestanddelen van passende zorgvuldigheid met betrekking tot de algemene bedrijfsactiviteiten van de bieder die verband houden met de veiling aan bod te laten komen." Artikel 4 van de uitvoeringsverordening heeft daarom een breder toepassingsgebied dan de verplichting van artikel 5, lid 1, punten a) tot en met g), van Richtlijn (EU) 2024/1760 inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid voor een bredere groep ondernemingen (d.w.z. ondernemingen die binnen het toepassingsgebied vallen van Richtlijn 2013/34/EU betreffende duurzaamheidsrapportering door ondernemingen ([20]) in de zin van de artikelen 19 bis en 29 bis en de latere wijzigingen daarvan) en voorziet, voor ondernemingen die reeds binnen het toepassingsgebied ervan vallen, in de toepassing ervan (gepland in juli 2029). In artikel 4 van de uitvoeringsverordening worden verschillende verplichtingen omschreven, afhankelijk van het profiel van de bieders. De algemene verplichting voor bieders (met uitzondering van natuurlijke personen, bieders die niet onder de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU vallen en energiegemeenschappen) bestaat erin om in hun bedrijfsactiviteiten in verband met de veiling maatregelen te nemen om in te gaan op de kernbestanddelen van passende zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 5, lid 1, punten a) tot en met g), van Richtlijn (EU) 2024/1760 inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid en om informatie te verstrekken aan het publiek over hun maatschappelijk verantwoord ondernemerschap door middel van een publieke verklaring waarin ten minste de kernbestanddelen aan bod komen die zijn vermeld in punt 61, a) tot en met e), van bijlage I bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/2772.

In Richtlijn (EU) 2024/1760 worden de toepasselijke criteria vastgesteld voor de toepassing van de verordening voor een nettonulindustrie. Aangezien in artikel 4 van de uitvoeringsverordening op dynamische wijze wordt verwezen naar Richtlijn 2013/34/EU en Richtlijn (EU) 2024/1760, zullen de toepasselijke criteria automatisch in overeenstemming zijn met de inhoud van die twee richtlijnen naarmate deze zich ontwikkelen. In Richtlijn (EU) 2024/1760, zoals gewijzigd bij het Omnibus I-pakket, zijn de uitvoeringscriteria vastgesteld die van toepassing zijn voor de toepassing van de verordening voor een nettonulindustrie, en met betrekking tot alle ondernemingen die onder de verordening voor een nettonulindustrie vallen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er geen sprake is van discriminatie.

Deze verplichtingen gelden niet voor natuurlijke personen, bieders die niet onder de artikelen 19 bis en 29 bis van Richtlijn 2013/34/EU vallen en energiegemeenschappen die een bieding voorleggen voor projecten met een capaciteit van minder dan 10 MW. Indien zij echter een bod uitbrengen op projecten met een capaciteit van meer dan 10 MW, moeten zij in hun bedrijfsactiviteiten in verband met de veiling verslag uitbrengen over de kernbestanddelen van passende zorgvuldigheid ("due diligence") als genoemd in punt 61, c) en d), van bijlage I bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/2772 of door gebruik te maken van de op Unieniveau aanbevolen standaarden voor duurzaamheidsrapportage voor vrijwillig gebruik, indien beschikbaar. De bevoegde autoriteiten kunnen echter besluiten de algemene verplichtingen ook op deze bieders toe te passen (in welk geval de rapportageverplichting niet van toepassing is). Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een lidstaat vreest dat bieders uiteindelijk eigendom kunnen zijn van of onder zeggenschap kunnen staan van grotere ontwikkelaars of een andere derde partij.

Wanneer een biedende entiteit een projectonderneming is, kan zij aan de rapportageverplichtingen van artikel 4, lid 2, van de uitvoeringsverordening voldoen door middel van de geconsolideerde duurzaamheidsrapportage van haar moederonderneming, mits de relevante informatie met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten van de projectonderneming duidelijk identificeerbaar is in die rapportage, zodat de bevoegde autoriteit de naleving van de toepasselijke zorgvuldigheidsvereisten kan verifiëren. Er zij echter op gewezen dat de verplichting om te voldoen aan de zorgvuldigheidsvereisten van artikel 4, lid 1, van de uitvoeringsverordening bij de projectonderneming zelf blijft berusten. Hoewel de moederonderneming verslag kan uitbrengen over de activiteiten van de projectonderneming, kan zij de projectonderneming niet vervangen door te voldoen aan alle elementen van passende zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 5, lid 1, van Richtlijn (EU) 2024/1760. De moederonderneming kan bijvoorbeeld de uitvoering van de contracten van de projectonderneming niet opschorten wanneer negatieve effecten niet kunnen worden voorkomen of voldoende verlicht, zoals bepaald in de artikelen 10 en 11 van Richtlijn (EU) 2024/1760.

([20]) Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB L 182 van 29.6.2013, blz. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

4.2. **Cyberbeveiliging en gegevensbeveiliging**

Vanwege de toenemende cyberbeveiligingsrisico's voor het elektriciteitssysteem zijn cyberbeveiliging en gegevensbeveiliging als verplichte voorselectiecriteria opgenomen in artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie. Dit niet-prijsgerelateerde criterium moet ervoor zorgen dat bieders maatregelen nemen om vastgestelde cyberbeveiligingsrisico's, met inbegrip van risico's voor de beveiliging van de toeleveringsketen, te beheren. De grondgedachte achter artikel 5 van de uitvoeringsverordening is ervoor te zorgen dat een risicobeheerbenadering wordt gevolgd, waarbij een doeltreffende uitvoering wordt bevorderd en tegelijkertijd de administratieve lasten voor de lidstaten en bieders worden verminderd.

Op grond van artikel 5, punt a), van de uitvoeringsverordening moeten alle bieders passende en evenredige technische, operationele en organisatorische maatregelen nemen waarin de beginselen inzake beveiliging door ontwerp en door standaardinstellingen tot uiting komen om de beveiliging van het netwerk en de informatiesystemen van de installaties voor hernieuwbare energie te garanderen. Dit betekent dat de lidstaten, in voorkomend geval, bieders kunnen verplichten de in artikel 21, lid 2, van Richtlijn (EU) 2022/2555 ([21]) ("de NIS 2-richtlijn") bedoelde maatregelen voor het beheer van cyberbeveiligingsrisico's uit te voeren. De toepassing van het vereiste inzake cyberbeveiliging en gegevensbeveiliging geldt voor alle bieders, ongeacht of zij al dan niet binnen het toepassingsgebied van de NIS 2-richtlijn vallen. Bieders die aan de veiling deelnemen en niet binnen het toepassingsgebied van de NIS 2-richtlijn vallen, zouden daarom door de lidstaten worden verplicht om maatregelen voor het beheer van cyberbeveiligingsrisico's uit te voeren op basis van de beginselen die uit de richtlijn voortvloeien. Op basis van de beginselen van de NIS 2-richtlijn moeten de lidstaten ervoor zorgen dat bij de in artikel 21, lid 2, van die richtlijn bedoelde maatregelen rekening wordt gehouden met de stand van de techniek en, indien van toepassing, de desbetreffende Europese en internationale normen, alsook met de uitvoeringskosten. Bij de beoordeling van de evenredigheid van die maatregelen wordt naar behoren rekening gehouden met de mate waarin de bieder aan risico's is blootgesteld, de omvang van de bieder en de kans dat zich incidenten voordoen en de ernst ervan, met inbegrip van de maatschappelijke en economische gevolgen.

Wat betreft de eis dat de technische, operationele en organisatorische maatregelen om de beveiliging van de netwerk- en informatiesystemen van de installatie voor hernieuwbare energie te waarborgen, het beginsel van beveiliging door het ontwerp moeten weerspiegelen, moet de bieder (alvorens het bij de installatie gebruikte netwerk- en informatiesysteem, met inbegrip van software, te ontwikkelen) regels vaststellen voor de veilige ontwikkeling van netwerk- en informatiesystemen en deze toepassen bij de interne ontwikkeling van dergelijke systemen of bij het uitbesteden van de ontwikkeling van de systemen. De regels moeten betrekking hebben op alle fasen van de levenscyclus, met inbegrip van specificatie, ontwerp, ontwikkeling, uitvoering, onderhoud en tests.

Voor producten met digitale elementen, waaronder zowel hardware als software, bevat de verordening cyberweerbaarheid (Verordening (EU) 2024/2847) **cyberbeveiligingseisen die een "beveiliging door ontwerp"-benadering definiëren**. Fabrikanten, lidstaten en andere belanghebbenden kunnen relevante informatie over de uitvoering van de verordening cyberweerbaarheid vinden op de website van de Commissie ([22]), met inbegrip van veelgestelde vragen ([23]).Op Europees niveau zullen geharmoniseerde normen die door de Europese normalisatieorganisaties worden ontwikkeld (zie Europese normen van de verordening cyberweerbaarheid | STAN4CR) en toekomstige richtsnoeren van de Commissie en technische richtsnoeren van Enisa ([24]) verder bijdragen tot de uitvoering van een "beveiliging door ontwerp"-benadering. Andere bronnen zijn onder meer de door de lidstaten gepubliceerde nationale richtsnoeren ([25]). Voorts hebben het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging (Enisa) en het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek van de Europese Commissie de bestaande Europese en internationale normen in kaart gebracht in de studie "Cyber Resilience Act Requirements Mapping" ([26]).

([21]) Richtlijn (EU) 2022/2555 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberbeveiliging in de Unie, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 en Richtlijn (EU) 2018/1972 en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2016/1148 (NIS 2-richtlijn) (PB L 333 van 27.12.2022, blz. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([22]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/factpages/cyber-resilience-act-implementation.

([23]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/cyber-resilience-act-implementation-frequently-asked-questions.

([24]) https://www.enisa.europa.eu/.

([25]) https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cra-manufacturers.

([26]) Hernandez Ramos, J.L., Karopoulos, G., Nai Fovino, I., Spigolon, R., Sportiello L., Steri, G., Gorniak, S., Magnabosco, P., Atoui, R., Crippa Martinez, C., "Cyber Resilence Act Requirements Standards Mapping", Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2760/905934, JRC137340.

De opslag en verwerking van gegevens met betrekking tot de exploitatie van installaties voor hernieuwbare energie buiten de Europese Economische Ruimte (EER) kunnen onder bepaalde voorwaarden dreigingen voor de veiligheid van de installaties en het hele systeem met zich meebrengen en in strijd zijn met de in artikel 5 van de uitvoeringsverordening uiteengezette risicobeheerbenadering. In de uitvoeringsverordening worden daarom twee gevallen beschreven waarin bieders ervoor moeten zorgen dat gegevens niet buiten de EER worden opgeslagen of verwerkt:

1. In gevallen waarbij de bieder onder de jurisdictie valt van een derde land waar de bieder verplicht is om kwetsbaarheden van software of hardware aan de autoriteiten te melden voordat bekend werd dat deze kwetsbaarheden zijn uitgebuit.

2. In gevallen waarbij de bieder onder de jurisdictie valt van een derde land van wiens grondgebied er sprake is van een publieke verklaring namens de Unie of de lidstaat die de veiling uitvoert, dat dreigingsactoren kwaadwillige cyberactiviteiten of -campagnes hebben uitgevoerd.

De lidstaten moeten de hierboven bedoelde jurisdicties van derde landen identificeren aan de hand van de in de uitvoeringsverordening vastgestelde criteria. Wat betreft het criterium dat er namens de Unie een publieke verklaring is dat dreigingsactoren die actief zijn buiten het grondgebied van een derde land kwaadwillige cyberactiviteiten of -campagnes hebben uitgevoerd, bevat overweging 5 een verwijzing naar het instrumentarium voor cyberdiplomatie ([27]), een "kader voor een gezamenlijke diplomatieke EU-respons op kwaadwillige cyberactiviteiten" dat tot stand kwam met de conclusies van de Raad van juni 2017 (https://www.cyber-diplomacy-toolbox.com/). In de overweging wordt verder verduidelijkt dat de lidstaten rekening moeten houden met alle beperkende maatregelen die de door Unie zijn ingesteld als reactie op externe cyberaanvallen, op basis van Verordening (EU) 2019/796 van de Raad van 17 mei 2019 ([28]). De bijlage bij deze verordening van de Raad bevat de lijst van derde landen waarvoor een dergelijke verklaring is afgelegd. Wat betreft publieke verklaringen namens de lidstaat die de veiling uitvoert, wordt de lidstaten aangeraden hun nationale autoriteiten die belast zijn met cyberdiplomatie te raadplegen om na te gaan of — en zo ja, voor welke aspecten — relevante openbare verklaringen zijn aangenomen.

Indien aan een van deze twee voorwaarden is voldaan, moeten bieders een onderbouwd cyberbeveiligingsplan verstrekken waarin de technische, operationele en organisatorische maatregelen zijn beschreven om ervoor te zorgen dat gegevens die worden gebruikt voor of gegenereerd tijdens hun bedrijfsactiviteiten in verband met de veiling worden opgeslagen en verwerkt in de EER en niet worden overgedragen buiten de EER. Dit vereiste is van toepassing op data met betrekking tot ICT-producten en -diensten die in het project van de bieder worden gebruikt, en niet op alle data die door de bieder of de bredere activiteiten van zijn leveranciers worden gegenereerd en opgeslagen. De gegevens worden geacht te zijn opgeslagen en verwerkt binnen de EER wanneer zij worden opgeslagen en verwerkt in de gebouwen van de bieder in de EER of op zijn servers binnen de EER. Bovendien worden in de cloud opgeslagen en verwerkte gegevens geacht binnen de EER te zijn opgeslagen en verwerkt wanneer zij uitsluitend worden opgeslagen en verwerkt in datacentra die deze cloud bedienen en zich binnen de EER bevinden. Dit geldt ook voor back-ups en reservecapaciteiten van servers, die zich ook in de EER moeten bevinden.

Zoals uiteengezet in overweging 4 van de uitvoeringsverordening, kampen installaties voor hernieuwbare energie met een groot aantal potentiële cyberbeveiligingsrisico's in verband met de toeleveringsketen, zoals ernstige en onverwachte verstoringen van de toeleveringsketen, de onbeschikbaarheid van ICT-producten, -diensten of -processen in de **toeleveringsketen**, of cyberaanvallen geïnitieerd door partijen in de toeleveringsketen, onder meer door zeer geavanceerde en aanhoudende kwaadwillige statelijke en criminele actoren. Op grond van artikel 5, punt c), van de uitvoeringsverordening moeten bieders, indien de bieder een beroep doet op leveranciers voor de levering van ICT-producten die worden gebruikt in de installatie voor hernieuwbare energie of de verlening van ICT-diensten met betrekking tot de exploitatie ervan, ervoor zorgen en aantonen dat de leveranciers de in punt a) genoemde maatregelen nemen. Bijgevolg moeten leveranciers ook passende en evenredige technische, operationele en organisatorische maatregelen nemen waarin de beginselen inzake beveiliging door ontwerp en door standaardinstellingen tot uiting komen om de beveiliging van het netwerk en de informatiesystemen van de installaties voor hernieuwbare energie te garanderen, met inbegrip van de in artikel 21, lid 2, van Richtlijn (EU) 2022/2555 vermelde maatregelen, indien van toepassing; Voorts zijn de bepalingen van artikel 5, punt b), van de uitvoeringsverordening ook van toepassing op leveranciers van ICT-producten en -diensten die aan een van de bovenstaande voorwaarden voldoen, in welk geval zij ook maatregelen moeten nemen om ervoor te zorgen dat data die bij hun veilinggerelateerde bedrijfsactiviteiten worden gebruikt of gegenereerd, binnen de EER worden opgeslagen en verwerkt en niet buiten de EER worden doorgegeven. Aangezien ICT-leveranciers niet rechtstreeks op de veiling inschrijven en door de bieder worden geselecteerd, is het de verantwoordelijkheid van de bieder om ervoor te zorgen dat elke ICT-leverancier die aan een van de voorwaarden voldoet, ook aan die verplichting voldoet.

([27]) Conclusies van de Raad over een kader voor een gezamenlijke diplomatieke EU-respons op kwaadwillige cyberactiviteiten (instrumentarium voor cyberdiplomatie) van 19 juni 2017.

([28]) Verordening (EU) 2019/796 van de Raad van 17 mei 2019 betreffende beperkende maatregelen tegen cyberaanvallen die de Unie of haar lidstaten bedreigen (PB L 129I van 17.5.2019, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/796/oj).

Dit geldt voor alle ICT-producten die in de installatie voor hernieuwbare energie worden gebruikt of voor ICT-diensten in verband met de exploitatie ervan. In Verordening (EU) 2019/881 (cyberbeveiligingsverordening) worden ICT-producten gedefinieerd als "een element of een groep elementen van een netwerk- of informatiesysteem", terwijl ICT-diensten worden gedefinieerd als "een dienst die volledig of hoofdzakelijk bestaat in de verzending, opslag, opvraging of verwerking van gegevens door middel van netwerk- en informatiesystemen" ([29]). Er is geen uitputtende, gesloten lijst van ICT-producten en -diensten, aangezien deze zich blijven ontwikkelen.

In artikel 16, lid 4, van de uitvoeringsverordening is het volgende bepaald: "De naleving van de in artikel 5 vermelde criteria wordt beoordeeld door van de bieders te eisen dat zij een cyberbeveiligingsplan voor het biedingsproject voorleggen en dit tijdens de uitvoering van het project regelmatig bijwerken." De specifieke vereisten voor het cyberbeveiligingsplan, dat moet worden ingediend als bewijs van naleving in het veilingproces, moeten worden vastgesteld door de lidstaat die de veiling organiseert. In het cyberbeveiligingsplan moet worden gedocumenteerd hoe de bieder cyberbeveiligingsrisico's vaststelt en aanpakt, met inbegrip van hoe de bieder en, in voorkomend geval, zijn leveranciers de vereiste technische, operationele en organisatorische maatregelen uitvoeren. Evenzo kan het zekerheidsniveau variëren van eigen verklaringen, controleverslagen of certificaten van een onafhankelijke derde (bijvoorbeeld van passende ISO/IEC 27.001-certificering) of inspectieverslagen van onder meer autoriteiten die bevoegd zijn voor cyberbeveiliging.

Wat het criterium inzake operationele zeggenschap van artikel 5, punt d), van de uitvoeringsverordening betreft, wordt "operationele zeggenschap" in artikel 2, punt 5), van die verordening gedefinieerd als "de bevoegdheid om operationele beleidsmaatregelen in te voeren en toe te passen die de dagelijkse activiteiten, processen en middelen aansturen om de soepele werking van een installatie, en met name van de netwerk- en informatiesystemen ervan, te garanderen". Daarom zijn de doorslaggevende eisen voor het criterium inzake operationele zeggenschap dat i) de exploitant de bevoegdheid heeft om operationele beleidsmaatregelen in te voeren en toe te passen met betrekking tot de voortzetting van de exploitatie van de installatie, met name in het geval van een cyberaanval die gevolgen heeft voor de soepele werking van een installatie en de netwerk- en informatiesystemen die de installatie ondersteunen, en dat ii) deze exploitant in de EER is gevestigd. De volgende voorbeelden van "operationele zeggenschap" zijn mogelijke benaderingen van de uitvoering, maar vormen geen uitputtende lijst. De gekozen aanpak zal afhangen van elke situatie, de beschikbare middelen, de complexiteit van de desbetreffende concrete activiteiten en andere factoren.

1. Om de hoogste mate van zeggenschap uit te oefenen, mag de in de EER gevestigde exploitant volledig redundante controlecentra in stand houden, die zelfs in het geval van een volledige verstoring van de dienst in staat zijn de normale activiteiten voort te zetten. Hoewel deze aanpak de veerkracht maximaliseert, brengt hij doorgaans hogere operationele kosten met zich mee.

2. Een alternatief zou zijn om beleid en procedures vast te stellen die zorgen voor passende documentatie, overdrachtsprocedures, reserveapparatuur, regelmatige opleiding van geschoold personeel en regelmatige oefeningen om te zorgen voor een soepele overname van de omgeving en het vermogen om dat beleid en die procedures uit te voeren.

3. Een andere optie is het sluiten van contractuele regelingen met alternatieve aanbieders, waarbij ervoor wordt gezorgd dat zij over de deskundigheid en capaciteit beschikken om de activiteiten in geval van een verstoring over te nemen. Dergelijke overeenkomsten moeten een soepele overgang vergemakkelijken en onderbrekingen van de dienstverlening tot een minimum beperken.

4. In alle gevallen moeten bieders kunnen aantonen dat zij over mechanismen beschikken om de operationele zeggenschap te behouden, met name in het geval van een cyberaanval.

4.3. **Vermogen om volledig en tijdig uit te voeren**

Voorselectiecriteria met betrekking tot het vermogen om volledig en tijdig uit te voeren zijn standaardvereisten bij veilingen voor hernieuwbare energie. In artikel 6 van de uitvoeringsverordening zijn de beste praktijken vastgelegd die in heel Europa zijn vastgesteld. Het artikel omvat een lijst van documenten met betrekking tot bieders en projecten en hierin worden bieders verplicht twee of meer van de documenten van die lijst te verstrekken. Het is aan de lidstaten om te beslissen welke twee (of meer) documenten van de lijst bieders moeten verstrekken. De lidstaten moeten de voor de veiling vereiste documentatie aanpassen aan de kenmerken van de veiling, zoals de projectkosten, de risico's van het project, de projectcapaciteit, de maturiteit van de technologie, de mate van innovatie die vereist is voor de veiling en/of andere relevante marktvoorwaarden.

([29]) Verordening (EU) 2019/881 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake Enisa (het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging), en inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 526/2013 (de cyberbeveiligingsverordening) (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

4.4. **Bijdrage aan de veerkracht**

Overeenkomstig artikel 26, lid 2, van de verordening voor een nettonulindustrie dragen "veilingen […] bij aan de veerkracht, rekening houdend met het aandeel van de uit een derde land afkomstige nettonultechnologieën of de voornaamste specifieke componenten daarvan dat goed is voor meer dan 50 % van de levering van die specifieke nettonultechnologie of de voornaamste specifieke componenten daarvan binnen de Unie".

Volgens overweging 9 van de uitvoeringsverordening heeft het veerkrachtcriterium tot doel de toegang tot een veilige en duurzame energievoorziening voor de Unie te garanderen door: i) de huidige afhankelijkheden te verminderen en nieuwe strategische afhankelijkheden van één derde land voor de levering van nettonultechnologieën voor hernieuwbare energie en de voornaamste specifieke componenten ervan te voorkomen, en ii) de productiecapaciteit van de Unie van deze technologieën en componenten te vergroten. Dit moet gebeuren zonder de verwezenlijking van het bindende streefcijfer van de Unie voor hernieuwbare energie voor 2030 in gevaar te brengen, zoals vastgelegd in artikel 3, lid 1, van Richtlijn (EU) 2018/2001.

Om dat doel te bereiken, is artikel 7 van de uitvoeringsverordening gebaseerd op de lijst van eindproducten en de voornaamste specifieke componenten van Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1178 ([30]) en voorziet het in drie reeksen regels die van toepassing zijn op drie verschillende scenario's ([31]):

1. **De Commissie heeft een afhankelijkheid vastgesteld voor de levering van de eindproducten van de hernieuwbare-energietechnologieën die onder het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie vallen** ([32]): De lidstaten moeten de deelname aan de desbetreffende veilingen beperken, evenals de toekenning van punten op basis van eisen die verband houden met de herkomst van het eindproduct en een bepaald aantal van de voornaamste specifieke componenten die afkomstig zijn uit een derde land waarvan de Unie buitensporig afhankelijk is, zoals vastgesteld in artikel 7, lid 1, punten a) tot en met f), van de uitvoeringsverordening. Voorts worden in artikel 7, lid 1, van de uitvoeringsverordening grenzen gesteld aan de afkomst van bepaalde belangrijke strategische componenten die zijn geïdentificeerd op basis van de technologische waarde ervan en de centrale rol die zij innemen met betrekking tot de zekerheid van de energievoorziening en in de toeleveringsketen van specifieke nettonultechnologieën. Bij de vaststelling van deze eisen is rekening gehouden met de specifieke omstandigheden en kenmerken van de verschillende hernieuwbare-energietechnologieën die onder het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie vallen, zoals de beschikbaarheid van alternatieve leveringsbronnen, toereikende productiecapaciteit wereldwijd, het maturiteitsniveau van de technologie en het tempo waarmee de technologie wordt uitgerold, de gevolgen van de diversificatie voor de toeleveringsketens en de totale kosten.

   In artikel 7, lid 1, tweede alinea, van de uitvoeringsverordening is bepaald dat indien "naast de in de eerste alinea genoemde voorwaarden meer dan 85 % van de levering in de Unie van of meer van de voornaamste specifieke componenten afkomstig is uit één enkel derde land, […] de lidstaten deelname aan de veiling [toelaten] of […] zij alleen punten [toekennen] aan biedingen waarin voor ten minste één van die voornaamste specifieke componenten de hoeveelheid van die component die afkomstig is uit dat derde land niet meer dan 85 % bedraagt". Dit vereiste is bedoeld om te voorkomen dat bieders bij de keuze van de component die zij buiten het land van afhankelijkheid benutten, systematisch componenten kiezen waarvoor een zeer hoge afhankelijkheid bestaat (meer dan 85 %) en zich uitsluitend richten op de diversificatie van componenten met een minder sterke afhankelijkheid. Bieders hoeven niet voor alle componenten waarvoor er een afhankelijkheid van meer dan 85 % is, aan deze eis te voldoen maar slechts voor ten minste één van die componenten (d.w.z. als er twee of meer componenten met een dergelijke hoge afhankelijkheid zijn, kunnen bieders ervoor kiezen om slechts voor één ervan aan deze eis te voldoen). Indien de bieder, door te voldoen aan de vereisten van artikel 7, lid 1, eerste alinea, de levering van ten minste één component waarvoor de Europese Unie voor meer dan 85 % afhankelijk is, reeds diversifieert, wordt ook aan de tweede alinea geacht te zijn voldaan. Als een bieder met een project voor fotovoltaïsche zonne-energie (PV) bijvoorbeeld

([30]) Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1178 van de Commissie van 23 mei 2025 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen voor Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad inzake de lijst van eindproducten met nettonultechnologie en de voornaamste specifieke componenten daarvan voor de beoordeling van de bijdrage aan de veerkracht (PB L, 2025/1178, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1178/oj).

([31]) Een stroomschema voor de toepassing van deze regels is opgenomen in de bijlage bij deze mededeling.

([32]) Meer dan 50 % van de levering binnen de Europese Unie uit één enkel derde land of ten minste 40 % van de levering binnen de Europese Unie uit één enkel derde land, met een gemiddelde stijging van ten minste 10 procentpunten gedurende twee opeenvolgende jaren. Meest recente mededeling: Mededeling (EU) 2025/9034 van de Commissie van 18 juni 2025 (PB C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

gebruikmaakt van een PV-systeem met cellen die niet afkomstig zijn uit een derde land waarvan de Europese Unie afhankelijk is en de Commissie in haar mededeling over het aandeel van het aanbod afkomstig uit verschillende derde landen ([33]) heeft vastgesteld dat het aandeel van het aanbod van PV-cellen uit één derde land meer dan 85 % bedraagt, voldoet de bieding ook aan de tweede alinea van artikel 7, lid 1 ([34]).

2. **De Commissie heeft geen afhankelijkheid vastgesteld voor de levering van de eindproducten van de hernieuwbare-energietechnologieën die onder het toepassingsgebied van artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie vallen, maar heeft wel een afhankelijkheid vastgesteld voor een of meer van de belangrijkste specifieke componenten ervan:** De lidstaten moeten de deelname aan de desbetreffende veilingen beperken of alleen punten toekennen aan biedingen waarbij de hoeveelheid van elk van die belangrijkste specifieke componenten uit dat derde land niet meer dan 50 % bedraagt. Die grenswaarde moet worden gemeten op projectniveau en niet op het niveau van het enkele eindproduct. Indien bijvoorbeeld op grond van artikel 7, lid 2, van bieders wordt verlangd dat zij niet meer dan 50 % hebben van een bepaalde windcomponent die afkomstig is uit het land waarvan zij afhankelijk zijn, zal de bieder aan die eis voldoen indien de helft van zijn windturbines die component niet gebruikt die afkomstig is uit het derde land waarvan zij afhankelijk zijn, maar de andere helft wel. Als elk eindproduct meer dan één dergelijke component heeft en die componenten identiek zijn, kan de bieder ook voor elke windturbine besluiten of die bestaat uit sommige componenten die afkomstig zijn uit het derde land van afhankelijkheid en andere niet. De belangrijke factor voor de naleving van artikel 7, lid 2, is dat niet meer dan 50 % van alle desbetreffende componenten die in het project worden gebruikt, afkomstig mag zijn uit het land van afhankelijkheid.

Artikel 7, lid 2, tweede alinea, biedt de lidstaten de flexibiliteit om zachtere eisen vast te stellen wanneer het aandeel van de levering van specifieke componenten afkomstig uit één enkel derde land meer dan 85 % van de totale levering aan de Europese Unie bedraagt. In dit geval wordt geoordeeld dat de afhankelijkheid van één derde land zo groot is dat een strikte toepassing van het veerkrachtcriterium de voorzieningszekerheid van die component in gevaar kan brengen. De lidstaten kunnen daarom besluiten een hoger maximum, tot 85 %, vast te stellen voor componenten die afkomstig zijn uit het derde land waarvan het afhankelijk is. Dit maximum werd gekozen om te voorkomen dat een hogere grens — dichter bij 100 % — de bepaling ondoeltreffend zou maken en ook om stapsgewijze diversificatie mogelijk te maken. In dit verband zij herinnerd aan overweging 9 van de uitvoeringsverordening, waarin de veilingautoriteiten worden opgeroepen om bij hun beslissing om veerkracht als voorselectie- of gunningscriterium toe te passen, "rekening [te] houden met de mate waarin de Unie afhangt van een derde land voor die nettonultechnologie of de voornaamste specifieke component ervan, de beschikbaarheid van alternatieve leveringsbronnen en de gevolgen die de toepassing van veerkracht als voorselectiecriterium in plaats van gunningscriterium kan hebben op de levering van die voornaamste specifieke component".

3. **De Commissie heeft niet vastgesteld dat, in het geval van windenergie op land en op zee en elektrolyse-installaties, meer dan 50 % van de levering in de Unie van het desbetreffende eindproduct met nettonultechnologie, of meer dan 40 % wanneer twee opeenvolgende jaren sprake is van een gemiddelde stijging met ten minste 10 procentpunt, afkomstig is uit één enkel derde land:** De vereisten van artikel 7, lid 1, zijn van toepassing op veilingen voor die technologieën met betrekking tot eindproducten en de voornaamste specifieke componenten daarvan die afkomstig zijn uit China. De naleving van artikel 7, lid 3, wordt gewaarborgd indien ten minste 75 % van de eindproducten die deel uitmaken van de bieding, voldoet aan de vereisten van artikel 7, lid 1, met betrekking tot eindproducten en de voornaamste specifieke componenten daarvan die afkomstig zijn uit China. Zo zou een project voor windenergie op land dat deelneemt aan een veiling waarop artikel 26 van de

([33]) MEDEDELING VAN DE COMMISSIE betreffende geactualiseerde informatie voor het bepalen van het aandeel van de Europese Unie in het aanbod van eindproducten en de voornaamste specifieke componenten daarvan afkomstig uit verschillende derde landen krachtens Verordening (EU) 2024/1735 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie (verordening voor een nettonulindustrie) (PB C, C/2025/3236, 18.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3236/oj).

([34]) Een voorbeeld van een subsidiabiliteitscriterium inzake veerkracht voor PV-technologie voor het jaar 2026:
"Met name mogen eindproducten en de voornaamste specifieke installatiecomponenten die in Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1178 zijn vermeld, per type niet worden geassembleerd of geproduceerd in een derde land waarvoor de Commissie overeenkomstig artikel 29, lid 2, van de verordening voor een nettonulindustrie heeft vastgesteld dat meer dan 50 % van de levering van de eindproducten binnen de Unie afkomstig is uit één enkel derde land, of dat de levering binnen de Unie van eindproducten die afkomstig zijn uit één enkel derde land gedurende twee opeenvolgende jaren gemiddeld met ten minste 10 procentpunt is gestegen en ten minste 40 % van de levering in de Unie bereikt, en met name:
a) dat de fotovoltaïsche module niet in dat derde land wordt geassembleerd;
b) dat de fotovoltaïsche cellen niet afkomstig zijn uit dat derde land;
c) dat de omvormers niet afkomstig zijn uit dat derde land;
d) dat ten minste één ander van de voornaamste specifieke componenten in de lijst in de bijlage bij Verordening (EU) 2025/1178 niet afkomstig is uit dat derde land."

verordening voor een nettonulindustrie van toepassing is en dat voornemens is 100 windturbines te installeren, zich ertoe moeten verbinden ten minste 75 turbines te installeren die voldoen aan de eisen van artikel 7, lid 1, punt b), door het eindproduct en meer dan drie voornaamste specifieke componenten die afkomstig zijn uit China niet op te nemen. Aandrijfsystemen met directe aandrijving (inclusief generator) en/of aandrijfsystemen met een versnellingsbak (inclusief generator) kunnen niet worden opgenomen in de belangrijkste specifieke componenten die afkomstig zijn uit China ([35]).

De reden voor deze regel is dat er voor deze technologieën een aanzienlijk risico bestaat dat de afhankelijkheid van invoer uit China toeneemt, wat een bedreiging kan vormen voor de voorzieningszekerheid van de Europese Unie. Deze conclusie is gebaseerd op de huidige en verwachte trends met betrekking tot de vraag en het aanbod voor deze technologieën in de hele wereld en in de EU, en omdat de productiecapaciteit van de Volksrepubliek China meer bedraagt dan 50 % van de mondiale productie en de verwachte productie haar binnenlandse doelstellingen en voorzienbare vraag aanzienlijk overschrijdt. Er moesten maatregelen worden genomen om de doelstelling van het overheidsbeleid na te streven, namelijk het verminderen van de risico's van grote afhankelijkheden door diversificatie van de voorzieningsbronnen in een sector van strategisch belang.

Artikel 7, lid 3, doet geen afbreuk aan de toepassing van artikel 7, lid 2, op windenergie op land en op zee en op elektrolyse-installaties wanneer het aandeel van de levering van een van de voornaamste specifieke componenten ervan die afkomstig is uit één derde land, hoger is dan de in artikel 7, lid 2, eerste alinea, vastgestelde drempels.

Het is belangrijk te verduidelijken dat artikel 7 voorziet in volledige harmonisatie van: i) de eisen met betrekking tot het maximumaantal componenten dat afkomstig kan zijn uit een derde land waarvan de Europese Unie buitensporig afhankelijk is of waar een aanzienlijk risico op grotere afhankelijkheid bestaat, en ii) de belangrijkste strategische componenten. Dit betekent dat de lidstaten voor de eindproducten met nettonultechnologie en de voornaamste specifieke componenten die onder artikel 26 van de verordening voor een nettonulindustrie vallen, geen verschillende aantallen of verschillende belangrijke strategische componenten kunnen vaststellen om aan de minimumeisen van artikel 7 te voldoen. Binnen de grenzen van artikel 7 moeten bieders de flexibiliteit behouden om te kiezen welke componenten ([36]) zij willen benutten uit het derde land waarvan de Europese Unie buitensporig afhankelijk is of waarvan een aanzienlijk risico op een grotere afhankelijkheid bestaat, en de lidstaten mogen deze flexibiliteit niet beperken.

In gevallen waarin veerkracht bij veilingen als gunningscriterium wordt gebruikt, behouden de lidstaten echter de mogelijkheid en worden zij aangemoedigd om verdere diversificatie te bevorderen en minder afhankelijk te zijn van een land waarvan de Europese Unie buitensporig afhankelijk is en verder te gaan dan de minimumeisen van artikel 7 door meer punten toe te kennen aan bieders die verder gaan dan die minimumeisen door middel van aanvullende gunningscriteria. In de praktijk hebben lidstaten die minimumeisen hebben vastgesteld in de vorm van gunningscriteria die zijn afgestemd op artikel 7 van de uitvoeringsverordening, de mogelijkheid om die eisen ambitieuzer te maken door verdere gunningscriteria, in de vorm van een aantal aanvullende voornaamste specifieke componenten, aan de minimumeisen toe te voegen. In een veiling voor de uitrol van windenergie op land kan een lidstaat bijvoorbeeld besluiten een bepaald aantal punten toe te kennen aan bieders die voldoen aan de minimumvereisten van artikel 7, lid 1, punt b) (niet meer dan drie van de voornaamste specifieke componenten zijn afkomstig uit het derde land waar ze afhankelijk van zijn), en extra punten toe te kennen aan bieders die aan strengere vereisten voldoen (bv. niet meer dan twee componenten zijn afkomstig uit het derde land waar ze afhankelijk van zijn). Daarbij kunnen de lidstaten, wat de minimumeis betreft, geen verschillende aantallen vaststellen of verschillende belangrijke strategische componenten aanwijzen om aan deze ambitieuzere eisen te voldoen.

Zoals voor alle niet-prijsgerelateerde criteria uit hoofde van artikel 26, lid 2, van de verordening voor een nettonulindustrie kunnen de lidstaten de toepassing van voorselectie- en gunningscriteria, met inbegrip van die voor veerkracht, combineren om aan de minimumeisen van artikel 7 te voldoen. Een lidstaat zou bijvoorbeeld kunnen besluiten dat de eisen inzake het maximumaantal componenten dat afkomstig is uit het derde land waarvan de Europese Unie buitensporig afhankelijk is,

([35]) Een voorbeeld van een subsidiabiliteitscriterium inzake veerkracht voor technologieën voor windenergie op zee voor 2026:
"In haar aanvraag moet de aanvrager zich ertoe verbinden het aanbod te diversifiëren door voor ten minste 75 % van de windturbines in het project de aankoop van leveringen uit de Volksrepubliek China te verbieden voor:
— de windturbine op zee (= eindproduct) en
— de generator (= verplicht voornaamste specifieke component) en
— drie andere voornaamste specifieke componenten, naar keuze van de aanvrager uit de negen belangrijkste specifieke componenten van de windturbine. De lijst van de negen voornaamste specifieke componenten voor windturbines is opgenomen in Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1178 van de Commissie van 23 mei 2025.
Bovendien moet de aanvrager zich er in zijn aanvraag toe verbinden dat maximaal 85 % van de permanente magneten van het project afkomstig zal zijn uit de Volksrepubliek China."

([36]) Van de lijst van eindproducten en de voornaamste specifieke componenten die is vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 2025/1178.

als voorselectiecriteria worden toegepast, terwijl de eisen inzake de oorsprong van belangrijke strategische componenten als gunningscriteria worden toegepast (zo mogen niet meer dan drie van de voornaamste specifieke componenten van windenergie op land afkomstig zijn uit het derde land van afhankelijkheid en worden er punten toegekend indien het aandrijfsysteem met directe aandrijving (met inbegrip van de generator) en/of aandrijfsysteem met versnellingsbak (met inbegrip van de generator) niet uit dat derde land afkomstig zijn). Volgens dezelfde logica kunnen de lidstaten, wanneer artikel 7, lid 2, van toepassing is, besluiten veerkracht toe te passen als voorselectiecriterium voor een of meer componenten en als gunningscriterium voor een of meer andere componenten, bijvoorbeeld om rekening te houden met de beschikbaarheid van levering van bepaalde componenten en de mogelijke gevolgen voor de kosten van de toepassing van veerkracht als voorselectiecriterium en niet als gunningscriterium. Er zij echter op gewezen dat de lidstaten de toepassing van één minimumeis niet kunnen opsplitsen in meer dan één criterium waarin voorselectie- en gunningscriteria worden gecombineerd, bijvoorbeeld door voor een veiling voor windenergie op zee een voorselectiecriterium vast te stellen op grond waarvan niet meer dan twee van de voornaamste specifieke componenten afkomstig mogen zijn uit het derde land waarvan de Europese Unie buitensporig afhankelijk is, en een soortgelijk gunningscriterium voor twee andere van de voornaamste specifieke componenten, omdat in artikel 7, lid 1, punt c), is bepaald dat "niet meer dan vier van de voornaamste specifieke componenten afkomstig [zijn] uit dat derde land".

Zoals voor alle andere niet-prijsgerelateerde criteria, en zoals vermeld in artikel 16, lid 2, van de uitvoeringsverordening, moeten bieders zich ertoe verbinden om op het moment van de bieding of eerder aan de veerkrachteisen te voldoen, terwijl de daadwerkelijke naleving op een later tijdstip kan worden aangetoond. De betrokken autoriteiten hebben de discretionaire bevoegdheid om te beslissen wanneer zij de daadwerkelijke naleving van de eisen zullen controleren, wat op verschillende momenten gedurende de looptijd van het project kan gebeuren. Bij het vaststellen van de eisen om de naleving van de veerkracht aan te tonen, is het belangrijk dat de lidstaten rekening houden met de lange aanlooptijd voor de meeste hernieuwbare-energieprojecten en met de moeilijkheid voor bieders en fabrikanten om ruim van tevoren te weten bij welke leverancier zij hun eindproducten en de voornaamste specifieke componenten zullen betrekken, deels als gevolg van de variabiliteit van de wereldwijde toeleveringsketen en van de vraag naar bepaalde producten en componenten. Het zou daarom moeilijk zijn voor bieders om op het moment van de bieding aan te tonen dat aan de veerkrachtvereisten is voldaan, wat met name voor grote en complexe projecten vaak enkele jaren vóór de daadwerkelijke inbedrijfstelling van het project gebeurt.

Wat het aantonen van de naleving van het veerkrachtcriterium betreft, is in artikel 16, lid 5, van de uitvoeringsverordening het volgende bepaald: "De naleving van de in artikel 7 vermelde criteria wordt beoordeeld door van de bieders te eisen dat zij douanedocumenten voorleggen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad, indien beschikbaar, evenals andere relevante documenten waaruit de afkomst of de plaats van assemblage van de nettonultechnologie of de voornaamste specifieke componenten ervan blijkt, onder meer facturen of enige andere middelen". Bij Verordening (EU) nr. 952/2013 zijn de regels en procedures voor de douaneafhandeling binnen de EU vastgesteld, waaronder het begrip "oorsprongsregels" om de plaats van oorsprong van een product vast te stellen. De niet-preferentiële oorsprongsregels worden vermeld in de "Tabel met regels voor de toekenning van niet-preferentiële oorsprong aan producten (volgens de indeling in de GN)" van de Europese Commissie. In bijlage I bij de richtsnoeren voor artikel 28 ([37]) worden de posten van het geharmoniseerd systeem geïllustreerd die verband houden met de nettonultechnologieën die het meest relevant zijn voor artikel 26 en artikel 28 van de verordening voor een nettonulindustrie. Deze posten kunnen worden vergeleken met de tabel van de Commissie voor de bepaling van de toepasselijke regels betreffende niet-preferentiële oorsprong in het kader van het douanewetboek. Bieders moeten douaneaangiften indienen als belangrijkste documentatie om aan te tonen dat aan het veerkrachtcriterium is voldaan.

In het geval van niet-preferentiële oorsprong geldt het beginsel van vrije bewijsgaring, wat inhoudt dat een breed scala aan documenten en betrouwbare bewijsstukken kan worden aangevoerd om de plaats van vervaardiging of assemblage van een product zoals aangegeven in de douaneaangiften aan te tonen. Deze documenten kunnen facturen, productidentificatienummers, serienummers of -codes, naamplaatjes, certificaten van oorsprong, cognossementen en andere vervoersdocumenten, stuklijsten, leveranciersverklaringen, leveringsbonnen, contracten met leveranciers, fabrieksinspectiecertificaten of systemen voor de uitvoering van de productie omvatten. Hoewel de bijdrage aan de veerkracht mogelijk moet worden geverifieerd voor alle voornaamste specifieke componenten van een eindproduct met nettonultechnologie (op verschillende niveaus in de waardeketen ervan), bevatten douaneaangiften alleen informatie over de oorsprong van de voornaamste specifieke componenten die in de EU worden ingevoerd, en niet over andere voornaamste specifieke componenten, bijvoorbeeld componenten die verderop in de waardeketen of in de EU worden geproduceerd.

([37]) Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor de uitvoering van artikel 28 van Verordening (EU) 2024/1735 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (verordening voor een nettonulindustrie) (PB C, C/2026/123, 7.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/123/oj/nld).

Daarom is in artikel 16, lid 5, van de uitvoeringsverordening bepaald dat beschikbare douanedocumenten moeten worden voorgelegd en kunnen worden aangevuld met andere relevante documenten waaruit de oorsprong of de plaats van assemblage van eindproducten met nettonultechnologie en de voornaamste specifieke componenten ervan blijkt, overeenkomstig de niet-preferentiële oorsprongsregels ervan. In het geval van een PV-module bevat de douaneaangifte bijvoorbeeld alleen informatie over de oorsprong van de module op zich. Om de oorsprong van de onderliggende voornaamste specifieke componenten (d.w.z. zonneglas, PV-cellen, PV-wafers, PV-siliciumingots en PV-polysilicium) te bepalen, zijn andere documenten nodig uit de bovenstaande opsomming. In artikel 16, lid 5, worden facturen genoemd als mogelijk bewijsstuk dat hiervoor kan worden gebruikt. De lidstaten kunnen evenwel andere documenten verlangen indien deze betrouwbare informatie verstrekken over het verband tussen de producten en de plaats van vervaardiging of assemblage. Deze documenten kunnen productidentificatienummers, serienummers of -codes, naamplaatjes, certificaten van oorsprong, cognossementen en andere vervoersdocumenten, stuklijsten, leveranciersverklaringen, leveringsbonnen, contracten met leveranciers, fabrieksinspectiecertificaten of systemen voor de uitvoering van de productie omvatten. Indien een bieder verzuimt een document te overleggen waaruit de oorsprong of de plaats van assemblage van een eindproduct of voornaamste specifieke component blijkt, dienen de lidstaten er automatisch van uit te gaan dat die eindproducten of voornaamste specifieke componenten afkomstig zijn uit of worden geassembleerd in een land waarvan de EU sterk afhankelijk is.

Indien tijdens de uitvoering van het project wijzigingen aan leveranciers nodig zijn, moeten deze voldoen aan de criteria die zijn vastgesteld in de oorspronkelijke veiling waarop de bieding is geselecteerd. Wanneer bijvoorbeeld de veerkrachtcriteria zijn toegepast, mag de vervanging van componenten in een project alleen worden toegestaan als zij voldoen aan de bijdrage aan de veerkracht zoals oorspronkelijk aan bod is gekomen. Uitzonderingen hierop mogen alleen van toepassing zijn indien naleving van de veilingcriteria zou leiden tot technische onverenigbaarheden.

4.5. **Bijdrage aan de duurzaamheid**

Overeenkomstig artikel 26, lid 2, van de verordening voor een nettonulindustrie moeten de lidstaten de bijdrage van de veilingen aan duurzaamheid beoordelen door te kijken naar de milieuduurzaamheid van biedingen en naar hun bijdrage aan innovatie en aan de integratie van het energiesysteem.

4.5.1. *Milieuduurzaamheid*

De bijdrage van een veiling aan duurzaamheid kan worden beoordeeld door niet-prijsgerelateerde milieuduurzaamheidscriteria vast te stellen waarmee het effect op het klimaat en het milieu wordt beoordeeld. Deze criteria moeten verder gaan dan de minimumeisen die zijn vastgesteld in het toepasselijke recht, met inbegrip van het nationale recht en het EU-recht. Zoals verduidelijkt in overweging 16 van de uitvoeringsverordening, kunnen de lidstaten bij het ontwerpen van milieuduurzaamheidscriteria een of meer van de in deze uitvoeringsverordening vastgestelde milieuduurzaamheidscriteria toepassen, of andere criteria die zij relevant achten. Indien de lidstaten ervoor kiezen de in de uitvoeringsverordening ontwikkelde criteria toe te passen, moeten zij de in de verordening vastgestelde methode volgen.

Wat de koolstofvoetafdruk betreft, bestaan er momenteel geen geharmoniseerde bindende methoden van de Unie voor de technologieën die binnen het toepassingsgebied van de uitvoeringsverordening vallen. De Commissie heeft aangekondigd dat zij zal werken aan de vereenvoudiging en harmonisatie van methoden voor koolstofboekhouding ([38]). Als onderdeel van de verordening betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten ([39]) zou de Commissie kunnen werken aan informatie over milieu-indicatoren voor de levenscyclus, zoals de koolstofvoetafdruk. Dit zou anders zijn dan de eisen inzake energie-etikettering en andere indicatoren van milieuduurzaamheid, zoals recyclebaarheid.

In de tussentijd bevat de uitvoeringsverordening informatie over de beginselen die een dergelijke beoordeling van de koolstofvoetafdruk moet volgen (op basis van een levenscyclusbeoordeling), voor wat betreft de transparantie- en gegevenskwaliteitseisen. Er moet er ook voor worden gezorgd dat de koolstofvoetafdruk een aantal levenscyclusfasen bestrijkt. Aangezien de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens voor alle fasen van de levenscyclusbeoordeling kunnen variëren, moet hiermee rekening worden gehouden bij het vaststellen van de systeemgrenzen en aannamen voor de koolstofvoetafdruk ([40]).

([38]) Mededeling — De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie (COM(2025) 85).

([39]) Verordening (EU) 2024/1781 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van vereisten inzake ecologisch ontwerp voor duurzame producten, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2020/1828 en Verordening (EU) 2023/1542 en tot intrekking van Richtlijn 2009/125/EG (PB L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([40]) Aanbeveling (EU) 2021/2279 van de Commissie kan worden beschouwd als een relevante referentie voor de ontwikkelingsspecifieke gegevens en richtsnoeren.

4.5.2. *Innovatie*

Het innovatiecriterium heeft tot doel ervoor te zorgen dat wanneer innovatie in een veiling wordt geïntegreerd, de geselecteerde projecten een tastbare verbetering ten opzichte van de huidige stand van de techniek laten zien. Aangezien innovatie uiteenlopende effecten kan hebben, legt de uitvoeringsverordening geen beperkingen op aan de gebieden waarop deze innovatie moet plaatsvinden. In plaats daarvan zullen deze gebieden tijdens het veilingontwerpproces worden afgebakend op basis van de specifieke innovatiedoelstellingen die door de lidstaat die de veiling organiseert, zijn vastgesteld. In de uitvoeringsverordening wordt een onderscheid gemaakt tussen puur innovatieve veilingen en veilingen die een aantal innovatieve aspecten omvatten, maar in de eerste plaats gericht zijn op de uitrol. De uitvoeringsverordening legt dus verschillende verplichtingen op, afhankelijk van de aard van de nagestreefde innovatie.

4.5.3. *Integratie van het energiesysteem*

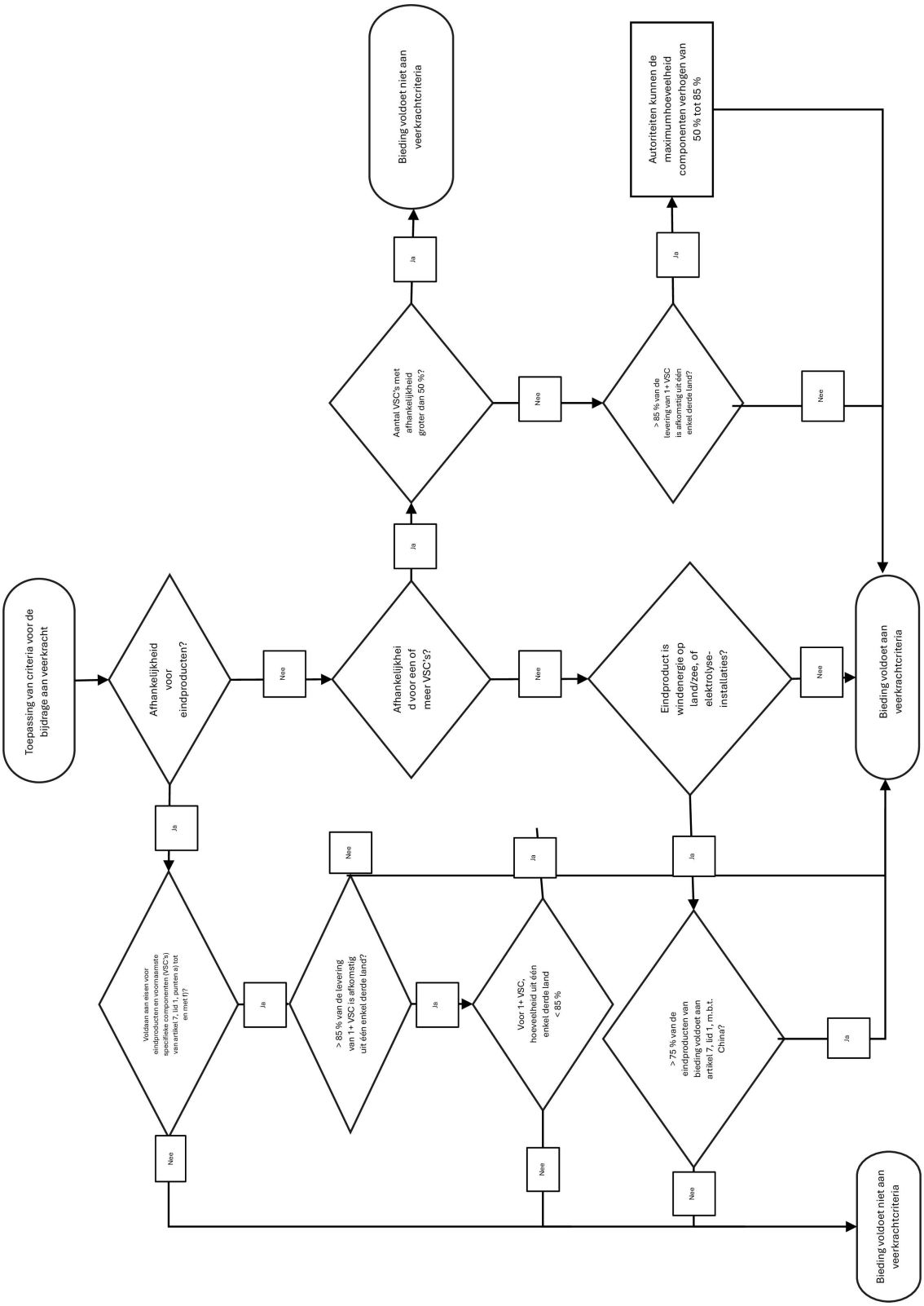
"Integratie van het energiesysteem", zoals gedefinieerd in de verordening voor een nettonulindustrie, heeft betrekking op het verbeteren van de integratie van hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem en het bereiken van efficiëntie op systeemniveau, onder meer over energiedragers, infrastructuren en vraagsectoren heen. De algemene doelstelling van de integratie van het energiesysteem is het leveren van op fossielvrije energie gebaseerde, flexibele, betrouwbare en hulpbronnenefficiënte energiediensten tegen zo laag mogelijke kosten.

In de uitvoeringsverordening worden niet-prijsgerelateerde criteria vastgesteld voor de integratie van het energiesysteem in hernieuwbare-energieveilingen om de kosten van het energiesysteem te helpen verlagen door het effect van de exploitatie van hernieuwbare-energieprojecten op het systeem aan te pakken. De bijdrage van de biedingen aan de integratie van het energiesysteem moet worden beoordeeld op hun vermogen om de systeembehoeften te helpen verminderen, op basis van drie dimensies: 1) temporele flexibiliteit; 2) locatiegebonden effecten; en 3) verbindingen tussen energiedragers.

Artikel 15 heeft tot doel ervoor te zorgen dat alle drie dimensies, en bijvoorbeeld niet alleen temporele flexibiliteit, in aanmerking worden genomen. De reden hiervoor is dat vanuit het oogpunt van de integratie van het energiesysteem alle dimensies onderling afhankelijk zijn, waardoor het moeilijk is ze van elkaar te scheiden. Hoewel in de uitvoeringsverordening wordt vereist dat bij het ontwerp van een veiling rekening wordt gehouden met alle drie de dimensies, wordt niet vereist dat al deze dimensies worden toegepast als onderdeel van het niet-prijsgerelateerde criterium inzake integratie van het energiesysteem.

BIJLAGE 1

Stroomschema veerkrachtcriterium

BIJLAGE 2

Voorbeeld van aan de verordening voor een nettonulindustrie conforme PV-installaties overeenkomstig artikel 7, lid 1, van de uitvoeringsverordening

Aangezien een afhankelijkheid van levering uit één enkel derde land is vastgesteld, wordt de naleving van artikel 7, lid 1, van de uitvoeringsverordening gewaarborgd indien:

- ✓ het PV-systeem niet is geassembleerd in dat derde land;
- ✓ de PV-omvormers en de PV-cellen niet afkomstig zijn uit dit derde land;
- ✓ de PV-modules niet zijn geassembleerd in dat derde land;
- ✓ ten minste één ander toegepast voornaamste specifieke component is niet afkomstig uit dat derde land.

BIJLAGE 3

Voorbeeld van een aan de verordening voor een nettonulindustrie conforme turbine op land op grond van artikel 7, lid 3, van de uitvoeringsverordening

≥ 75 % van de turbines moet voldoen aan artikel 7, lid 1, met betrekking tot China:

- ✓ Turbines (eindproduct) zijn niet afkomstig uit China
- ✓ Niet meer dan drie van de voornaamste specifieke componenten zijn afkomstig uit China, met uitzondering van aandrijfsystemen/generatoren

Voor **ALLE** turbines geldt: niet meer dan 85 % van de permanente magneten van het project is afkomstig uit China (artikel 7, lid 2).